

Obrzęd
wigilijny

2

Sonda
bożonarodzeniowa

4

Listy
czytelników

5

Życzenia
święteczne

7-8

Grodno
№ 23 (458),
18 grudnia 2016

Słowo Życia

www.slowo.grodnensis.by

GAZETA DIECEZJI GRODZIŃSKIEJ

Zwyczaje bożonarodzeniowe w różnych krajach

Tradycja obchodów świąt Bożego Narodzenia jest głęboko szanowana na całym świecie. Jednak w każdym kraju panują nieco odmienne tradycje i zwyczaje. Na Białorusi są to spotkania z rodziną przy wigilijnym stole, na którym nie może zabraknąć opłatka i 12 potraw, składanie sobie życzeń, wspólne śpiewanie kolęd, a o północy – udział we Mszy św. zwanej Pasterką. A jak Boże Narodzenie jest obchodzone w innych krajach?

• ciąg dalszy na str. 3

Kalendarz wydarzeń

24 grudnia

Wigilia Bożego Narodzenia.

25 grudnia

Uroczystość Bożego Narodzenia.

26 grudnia

Święto św. Szczepana, diakona i męczennika. Błogosławieństwo owsa.

27 grudnia

Wspomnienie św. Jana Apostoła, Ewangelisty. Błogosławieństwo wina.

28 grudnia

Święto świętych Młodzianków, męczenników.

30 grudnia

Święto Świętej Rodziny. Modlimy się o życie chrześcijańskie i świętość w rodzinach.

1 stycznia

Uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi.
Światowy dzień modlitwy o pokój na świecie.

Intencje różańcowe

Grudzień

O nowe i święte powołania do kapłaństwa, życia zakonnego
i posługi misyjnej z diecezji grodzieńskiej.
O męstwo i łaskę wytrwania w służbie Bogu i ludziom dla wybranych,
aby szli za głosem powołania.

Programy redakcji katolickiej

„Głos Ewangelii”

Rozważania nad Słowem Bożym.

Ukazuje się na Pierwszym Krajowym Programie Białoruskiego Radia
w każdą niedzielę o godz. 8.00 w Grodnie
na 96,9 FM, w Swisłoczy na 100.8 FM.

„Symbol Wiary”

Program telewizyjny o życiu religijnym diecezji grodzieńskiej.
Ukazuje się przy współpracy Katolickiego Studium Telewizyjnego
Diecezji Grodzieńskiej oraz telewizji państwowej
na kanale telewizyjnym „Bielarus-4”.

**Kolejna audycja – 7 lutego o godz. 19.45,
powtórzenie – 8 lutego o godz. 9.00.**

Wiadomości z Watykanu w języku białoruskim

Transmisja radiowa ze Stolicy Apostolskiej.

Codziennie o godzinie 22.10 na 98,1 FM – w Grodnie, Wołkowysku, Szczuczynie,
Lidzie, Mostach i obok tych miast; na 99,2 FM – w Brześciu i obok niego;
o godzinie 20.00 na krótkich falach 6185 i 11715 kHz;
o godzinie 20.00 i 6.20 na satelicie „Eutelsat Hotbird 13” w programie
„Radio Vaticana Telepace”. W każdą niedzielę o godzinie 8.55
na falach Pierwszego Krajowego Programu Radia Białoruskiego oraz
w programie „Kultura” Radia Białoruskiego.
W Internecie na stronie vatican.by.

„Wraz z narodzeniem Jezusa w Betlejem sam Bóg zamieszkał między nami”. Papież Franciszek

ROZWAŻANIA ZE SŁOWEM BOŻYM

IV NIEDZIELA ADWENTU

Mt 1, 18–24

Z narodzeniem Jezusa Chrystusa było tak. Po zaślubinach Matki Jego, Maryi, z Józefem, pierw nim zamieszkali razem, znalazła się brzemienna za sprawą Ducha Świętego. Mąż Jej, Józef, który był człowiekiem prawym i nie chciał narazić Jej na zniesławienie, zamierzał oddalić Ją potajemnie. Gdy powziął tę myśl, oto anioł Pański ukazał mu się we śnie i rzekł: „Józefie, synu Dawida, nie bój się wziąć do siebie Maryi, twej Małżonki; albowiem z Ducha Świętego jest to, co się w Niej poczęło. Porodzi Syna, któremu nadasz imię Jezus, On bowiem zbawi swój lud od jego grzechów”. A stało się to wszystko, aby się wypełniło słowo Pańskie powiedziane przez proroka: „Oto Dziewica poczne i porodzi Syna, któremu nadadzą imię Emmanuel, to znaczy «Bóg z nami»”. Zbudziwszy się ze snu, Józef uczynił tak, jak mu polecił anioł Pański: wziął swoją Małżonkę do siebie.

EMMANUEL – BÓG Z NAMI

Zapowiedziany przez proroka Izajasza Emmanuel przychodzi w świat, abyśmy się stali prawdziwymi dziećmi Bożymi. Rodzi się wśród ludzi, przyjmując ludzką naturę i stając się jednym z nas. Przychodzi nie jako władca, autorytet, król, nie otacza się dworem, świtą, gwardią przyboczną, nie odgradza się murem, drutem kolczastym i zastępami ochroniarzy, nie jeździ opancerzonym samochodem. „Nie łamie trzciny nadłamaney i nie gasi tłącego się płomienia” (por. Iz 42, 3). On objawia się jako dziecko, w tajni, w otoczeniu domowych zwierząt, w niedostatku i prostocie: ubogie i pozbawione wszelkich praw i atrybutów boskości, aby być z człowiekiem, a nie przeciwko niemu.

Bóg od początku świata jest z ludźmi, szukając ich i próbując doprowadzić do siebie. Dlaczego więc tak wielu odchodzi, zarzucając Mu, że jest „odległym”, „wymagającym”? Człowieku XXI wieku, dlaczego tak trudno ci uwierzyć, że Bóg jest naprawdę po twojej stronie?

BOŻE NARODZENIE

J 1, 1–18

Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, i Bogiem było Słowo. Ono było na początku u Boga. Wszystko przez Nie się stało, a bez Niego nic się nie stało, z tego, co się stało. W Nim było życie, a życie było światłością ludzi, a światłość w ciemności świeci i ciemność jej nie ogarnęła. Pojawił się człowiek posłany przez Boga – Jan mu było na imię. Przyszedł on na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy uwierzyli przez niego. Nie był on światłością, lecz został posłany, aby zaświadczyć o światłości. Była światłość prawdziwa, która oświeca każdego człowieka, gdy na świat przychodzi. Na świecie było Słowo, a świat stał się przez Nie, lecz świat Go nie poznał. Przyszło do swojej własności, a swoi Go nie przyjęli. Wszystkim tym jednak, którzy Je przyjęli, dało moc, aby się stali dziećmi Bożymi, tym, którzy wierzą w imię Jego – którzy ani z krwi, ani z żądzy ciała, ani z woli męża, ale z Boga się narodzili. A Słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas. I oglądaliśmy Jego chwałę, chwałę, jaką Jednorodzony otrzymuje od Ojca, pełen łaski i prawdy. Jan daje o Nim świadectwo i głośno woła w słowach: «Ten był, o którym powiedziałem: Ten, który po mnie idzie, przewyższył mnie godnością, gdyż był wcześniej ode mnie». Z Jego pełni wszyscy otrzymaliśmy – łaskę po łasce. Podczas gdy Prawo zostało dane za pośrednictwem Mojżesza, łaska i prawda przyszły przez Jezusa Chrystusa. Boga nikt nigdy nie widział; ten Jednorodzony Bóg, który jest w łonie Ojca, o Nim pouczył.

BÓG POKŁADA W TOBIE NADZIEJĘ

Boże Narodzenie jest świętowaniem miłości Boga do człowieka. Jest ona u źródeł Jego Narodzenia w Betlejem, u źródeł naszego chrztu. Na niej polega wiara w lepsze, wieczne życie. „Jeżeli jako chrześcijanie mamy doświadczać prostego ludzkiego szczęścia, Miłość Boga Wcielonego trzeba nam uczynić fundamentem swojej codzienności: trudzenia się, odpoczynku, wzajemnej troski o siebie” – mówi o. Józef Augustyn SJ, znany rekolekcjonista i autor licznych książek chrześcijańskich.

Życie każdego człowieka ma sens. Ono jest wspaniałe wbrew wszelkim cierpieniom, upokorzeniom, wbrew winie, jaką zaciągamy naszymi grzechami. Dzięki miłości Nowonarodzonego w Betlejem możemy przyjąć z pogodą ducha wszelkie przeciwności życiowe, ludzkie krzywdy i niesprawiedliwości. Ona inspiruje naszą walkę ze słabościami i przeciwnościami losu, pomaga otworzyć oczy, by zobaczyć głębszy wymiar życia.

Ks. Jerzy Biegański

SŁOWO REDAKTORA

Ks. Jerzy Martinowicz

Czas Adwentu i Bożego Narodzenia jest możliwością, aby uświadomić sobie, że ziemskiego, a tym bardziej wiecznego szczęścia nie przyniesie ani choinka, ani prezenty, ani nawet opłatek z rodziną. Naprawdę uszczęśliwić człowieka może tylko Jezus. Święta są kolejnym zaproszeniem do tego, by za „opakowaniem”, którym są zakupy czy gotowanie smacznym potraw, dostrzec właściwy „prezent” – żywego Boga. Warto przedrzeć się przez tę otoczkę, która tak często zasłania rzeczywistość, i doświadczyć prawdziwej rado-

Doświadczyć prawdziwej radości Świąt

Wciąż jeszcze trwamy w adwentowym oczekiwaniu na święta Bożego Narodzenia. Przeżywamy szczególny czas łaski, który daje nam Pan Bóg. Okres ten służy zastanowieniu się nad pytaniem „co w ogóle chcemy świętować” oraz „jak wygląda i dokąd zmierza całe nasze życie”.

ści tej uroczystości. Wówczas przepych stołu wigilijnego czy drogie niespodzianki od św. Mikołaja będą niczym w porównaniu z bogactwem duchowym.

Wraz z przyjściem Pana nasze serca powinny wypełnić się miłością i radością. Stwórca świata objawił się jako Człowiek, aby być jak najbliższemu ludzi, by widzieć i dzielić ich troski, radości, kłopoty i nadzieje. On nie chce pozostawać nieosiągalny i odległy, ale jako niewinne Niemowlę zaprasza, byśmy stali się dziećmi Boga – posłusznymi i bez reszty ufają-

cymi opiece Ojca.

Tegoroczne obchody Bożego Narodzenia nie są pierwszymi w dziejach Kościoła. Ale wciąż zdumiewa cud, jaki dokonał się ponad 2 tysiące lat temu i będzie trwać do końca świata. Bóg przychodzi bardzo cicho – jak tamtej nocy w Betlejem. Doniosła tajemnica odsłania się tym, którzy całkowicie i bezgranicznie zaufali. Spójrzmy na szopkę i na Jezusa ukrytego w tabernakulum – cud Wcielenia możemy przeżywać podczas każdego Przejścia. Chrystus w swoim chwalebnym Ciele obecny

jest bowiem także jako Dziecię, w którym istnieje taka sama pełnia Bóstwa jak w przybitym do krzyża Bogu-Człowieku.

W noc wigilijną skierujmy wzrok w stronę nieba, do pierwszej gwiazdy. Ona wskaże nam drogę i zaprowadzi do stajni betlejemskiej, jak kiedyś prowadziła Mędrców ze Wschodu. Stwórzmy odpowiedni klimat, aby przychodzący Jezus zastał drzwi naszych serc otwarte i ogrzał się w nich – nie tylko w czasie tych rodzinnych, pełnych radości i przebaczenia Świąt, ale przez całe życie.

Drodzy Czytelnicy!

Trzymacie w rękach ostatni numer naszej gazety w bieżącym roku. Przy tej okazji chcielibyśmy podziękować, że nadal jesteście z nami, kochani Przyjaciele. Istniejemy właśnie dla Was, więc w imieniu całej redakcji przyjmujemy szczególne życzenia świąteczne. Niech Chrystus rodzi się w Waszych sercach, a Jego miłość napęłni pokój. Dzieciatko Jezus niech stanie się źródłem głębokiej wiary, niezłomnej nadziei i gorącej miłości. Pochylona zaś nad żłóbkiem Matka Najświętsza wyjedna wszystkim błogostawieństwo na nadchodzący Rok Pański 2017.

Obrzęd wigilijny

Wigilia Bożego Narodzenia uroczyste kończy okres Adwentu. Rodzina zbiera się razem, aby połączyć się w oczekiwaniu na nowonarodzonego Zbawiciela. Co zawiera obrzęd wieczerzy wigilijnej?

Zapalenie świecy

Stół wigilijny przykrywamy białym obrusem, pod który wkładamy siano. Można go również ozdobić gałązkami jodłowymi. Wraz z potrawami postrnymi na stole stawiamy talerz z opłatkiem. Według tradycji zostawiamy jedno wolne miejsce dla niespodziewanego gościa.

Kiedy na niebie ukaże się pierwsza gwiazda, ojciec lub matka zapala świecę na wigilijnym stole, mówiąc przy tym słowa: „Światło Chrystusa”. Wszyscy odpowiadają: „Bogu niech będą dzięki”.

Czytanie Ewangelii

Dwa tysiące lat temu na świat przyszedł Syn Boży, Jezus Chrystus, który narodził się w tajni betlejemskiej jako bezbronne Dziecko. Stojąc, posłuchajmy z wiarą słów Ewangelii, które opisują to radosne dla ludzi wydarzenie narodzenia Zbawiciela. *Ktoś z rodziny wyraźnie czyta fragment z Biblii.*

„W owym czasie wyszło rozporządzenie Cezara Augusta, żeby przeprowadzić spis ludności w całym państwie. Pierwszy ten spis odbył się wówczas, gdy wielkorządcą Syrii był Kwiryniusz. Wybierali się więc wszyscy, aby się dać zapisać, każdy do swego miasta. Udał się także Józef z Galilei, z miasta Nazaret, do Judei, do miasta Dawidowego, zwanego Betlejem, ponieważ pochodził z domu i rodu Dawida, żeby się dać zapisać z poślubioną sobie Maryją, która była brzemienna. Kiedy tam przebywali, nadszedł dla Maryi czas rozwiązania. Porodziła swego pierworodnego Syna, owinęła Go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie. W tej samej okolicy przebywali w polu pasterze i trzymali straż nocną nad swoim stadem. Naraz stanął przy nich anioł Pański i chwała Pańska zewsząd ich oświeciła, tak że bardzo się przestraszyli. Lecz anioł rzekł do nich: «Nie bójcie się! Oto zwiastuję wam radość wielką, która będzie udziałem całego narodu; dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz Pan. A to będzie znakiem dla was: Znajdziecie Niemowlę, owinięte w pieluszki i leżące w żłobie». I nagle przytoczyło się do anioła mnóstwo zastępów niebieskich, które wielbiły Boga słowami: «Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom, w których ma upodobanie»” (Łk 2, 1–14). Można zaśpiewać kolędę.

Wspólna modlitwa

Jezusa Chrystusa, który przyszedł na świat, aby nas zbawić, prosimy słowami: „**Obdarz nas miłością i pokojem!**”.

Panie Jezu, udziel naszej rodzinie daru miłości, zgody i pokoju. Obdarz szczęściem i radością naszych sąsiadów, przyjaciół i znajomych. Wszystkich opuszczonych, samotnych, chorych i nieszczęśliwych pociesz i umocnij Dobrą Nowiną Zbawienia. „**Obdarz nas miłością i pokojem!**”.

Wspólnie odmawiamy „Ojcze nasz” i „Zdrowaś Maryjo”. Módlmy się za naszych krewnych zmarłych, by dobry Bóg obdarzył ich światłem wiecznej chwały. „**Wieczny odpoczynek...**”. Boże, Ty sprawiłeś, że ta święta noc zajaśniała blaskiem prawdziwej światłości Jednorodzonego Syna Twego. Spraw, abyśmy jaśnieli blaskiem Twego światła w naszym codziennym postępowaniu. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Dzielenie się opłatkiem

Najstarszy członek rodziny zwraca się do obecnych:

„Teraz w duchu miłości, otwierając serce na wzajemną miłość i przebaczenie, podzielmy się opłatkiem – chlebem miłości. Niech wszyscy członkowie naszej rodziny i ci, którzy odwiedzają nasz dom, mają dobre zamiary i będą szczęśliwi, zdrowi i rozradowani. Niech Bóg zawsze będzie z nami i uczyni, aby podczas tej wieczerzy staliśmy się uczestnikami Jego radości w Królestwie Niebieskim”.

Dzieląc się opłatkiem, wybaczymy krzywdy i składamy sobie nawzajem serdeczne życzenia.

Kolacja

Zanim usiądziemy przy świątecznym stole, modlimy się:

„Pobłogostaw Panie Boże nas, ten posiłek i tych, którzy go przygotowali na pamiątkę narodzenia Twego Syna Jednorodzonego, Pana naszego Jezusa Chrystusa. Amen”.

W oczekiwaniu na Pasterkę – uroczystą Mszę św. w Boże Narodzenie – śpiewamy kolędy.

Zwyczaje bożonarodzeniowe w różnych krajach

• [ciąg dalszy ze str. 1](#)

Cicha noc

W **Austrii** na Wigilię rozbrzmiewa w oknach dzwoneczek. Jest to znak, że rozpoczyna się świąteczna kolacja. Na stole obecne są różne potrawy: karp, pieczono kaczka. Najpopularniejsze jest zwykłe ciasto z mleka, maki, soli, masta i miodu. Według tradycji w małych tyrolskich miasteczkach mieszkańcy zbierają się na rynku i śpiewają koledy. To właśnie w Austrii, w małej wiosce Oberndorf około 200 lat temu powstała jedna z najpiękniejszych koled – „Cicha noc, święta noc”.

Kawałek pnia na stole

Atmosfera świąteczna w **Belgii** panuje już od listopada, gdy na rynkach miast stawia się szopkę i choinkę. Na Boże Narodzenie miejscowi mieszkańcy przygotowują uroczyste śniadanie. Na stole mogą się wówczas znaleźć zarówno ostrygi, homary, jak i indyk oraz baba z kremem mokka. Głównym daniem jest zaś dziczyzna na sosie śliwkowym i sorbet. Na deser podają ciasto w kształcie pnia polanego czekoladą.

Parada Bożonarodzeniowa

W **Luksemburgu** okres świąteczny rozpoczyna się w pierwszą niedzielę grudnia wielką paradą, która skierowuje się do miejskiego ratusza. Biorą w niej udział Kleeschen (święty Mikołaj) i Houseker (Czarny Piotruś), którzy wszystkim napotka-

nym dzieciom rozdają słodycze. Prezenty pod choinkę według wierzeń przynosi Dzieciątko Jezus. Rozpakuje się je dopiero w Boxing Day (25 grudnia). W pierwszy dzień Świąt na stół podaje się Czarny pudding, pieczeń z zająca lub dziczyznę, czasem indyka. Miejscowym przysmakiem jest bakaliowe ciasto Stollen.

Broda świętego Mikołaja

Na **Malcie** istnieje zwyczaj ustawiania szopki w domu i dekorowania jej światełkami. Oprócz tradycyjnych figur występują w niej pasterze, uliczni śpiewacy i grajkowie, chłop karmiący zwierzęta, kobieta niosąca worek maki i dwaj mężczyźni, jeden z których śpi, a drugi leży na dachu żółbka i spogląda na Dzieciątko Jezus. Starą tradycją jest wysiewanie ziaren zbóż na bawełnianych szmatkach. Porośnięte w ciemności nasiona przypominają białą brodę świętego Mikołaja. Są one potem umieszczane dookoła szopki jako ozdoba.

Chałwa jako opłatek

W **Hiszpanii** w wieczór wigilijny domownicy zamiast opłatka dzielą się chaławą. Następnie wszyscy wychodzą na ulice oświetlone tysiącami barwnych żarówek, śpiewają koledy, tańczą i bawią się do rana. Głównym daniem jest pieczona ryba oraz ciasto Trzech Króli, w którym zapieka się drobne upominki.

Podczas Wielkiej Parady Bożonarodzeniowej w Luksemburgu

Tańce wokół choinki

Okres świąteczny w **Szwecji** trwa od pierwszej niedzieli Adwentu aż do 13 stycznia. Tradycyjna szwedzka uczta składa się z rozmoczonej suszonej ryby. Potem podaje się galaretkę wieprzową, główzinę i chleb, a na deser pierniczki. Dobrą tradycją jest odwiedzanie samotnych. Szwedzi nie śpiewają koled, lecz tańczą wokół choinki. Tu Pasterka jest poranną Mszą w pierwszy dzień Świąt.

„Szczęśliwy” migdał

W **Danii** ważnym elementem świątecznym jest świeca-kalendarz odmierzająca czas, która umila duńskim dzieciom oczekiwanie na Boże Narodzenie. Wigilię obchodzą przy rodzinnym stole, na którym nie może zabraknąć tradycyjnego deseru

ze schowany w nim migdałem. Kto na niego trafi, dostaje tak zwany „migdałowy” prezent. Przed rozpakowaniem świątecznych prezentów Duńczycy chwytają się za ręce, śpiewają koledy i tańczą wokół choinki.

Chleb dla potrzebujących

W niektórych rodzinach we **Francji** przetrwał zwyczaj dzielenia się chlebem. Według tradycji na Święta piecze się 13 bochenków, z czego jeden jest największy i symbolizuje Jezusa, pozostałe symbolizują Apostołów. Chlebki upiekają stół świąteczny. Później rozdaje się je biednym i potrzebującym. W Wigilię dzieci zostawiają swoje buty przy kominku, wierząc, że święty Mikołaj wypełni je prezentami. We Francji choinka zdobita mieszkaniami tylko jeden dzień.

Boże Narodzenie na plaży

W **Australii** ze względu na klimat święta Bożego Narodzenia spędza się... na plażach. Miejscowi mieszkańcy rozkładają na ziemi śnieżnobiałe obrusy, na których są pieczone indyki, małe ciasteczka z bakaliami o rozmaitych kształtach, owocowe puddingi i ciasto. W tym dniu australijskie plaże przypominają jeden wielki świąteczny stół.

Boże Narodzenie jest jedną z najbardziej znanych i lubianych uroczystości w całym świecie, chociaż w różnych krajach jest obchodzona na swój sposób. Nowonarodzony Pan i Zbawiciel jednoczy ludzi różnych ras, języków i tradycji kulturowych, wypełniając serca chrześcijan miłością i miękką.

Przygotowała
Kinga Krasicka

SŁOWO DLA ŻYCIA

Papież Franciszek

Wraz z narodzeniem Jezusa w Betlejem Bóg zamieszkał wśród nas, by wyzwolić z więzów egoizmu, grzechu, rozpusty, podstępów szatana: poszukiwania przyjemności i sukcesu za wszelką cenę, bogactwa i władzy kosztem najslabszych.

Uroczystość Narodzenia Pana to nie tylko dzień wielkiej radości zewnętrznej, ale przede wszystkim wydarzenie religijne, przed którym konieczne jest przygotowanie duchowe. W czasie Adwentu będziemy kierować się wezwaniem Chrzyciela: „Przygotujcie drogę Panu, dla Niego prostujcie ścieżki” (Mt 3, 3). Czynimy to, gdy badamy nasze postępowanie, zastanawiamy się nad własnymi uczynkami, aby pozbyć się grzesznych postaw, które nie są od Pana.

Niech Maryja Panna może nam godnie przygotować się do spotkania z ową „zawsze większą Miłością”, która w noc Bożego Narodzenia stała się malutką jak ziarenko, które spadło na ziemię, na nowo odkrywając ludziom Królestwo Boże.

Fragment przemówienia
przed modlitwą
„Anioł Pański”, 04.12.2016

Konferencja
Katolickich Biskupów
Białorusi

Maryja od momentu swojego poczęcia została zachowana od grzechu pierworodnego. Dzięki wolności od grzechu i doskonałości Ona staje się jeszcze bliższa do ludzi. Jej wspólnota z każdym człowiekiem jest nieporównywalna z niczym, ponieważ to co ludzi dzieli, co oddala ich od siebie, to przede wszystkim wyrastający z grzechu egoizm, którego w Maryi nie było. Dlatego jest Ona Matką nie tylko kochającą, ale też rozumiejącą i współczującą. Prawda o niepokalanym poczęciu jest również dla chrześcijan znakiem ukazującym, jak wielkie rzeczy Bóg może zdziałać w człowieku, i jakie ma plany wobec każdego: doprowadzić do pełni człowieczeństwa i świętości.

Wpatrując się dziś w Matkę Najświętszą, widzimy jak w każdej sytuacji starała się odczytać i wypełnić wolę Bożą. Taka postawa stawała się dla Maryi źródłem nowej siły. Jest to dla nas ważna wskazówka, że posłuszeństwo Bogu i Jego woli jest gwarantem szczęścia w rodzinie i społeczeństwie.

Fragment listu pasterskiego
na uroczystość Niepokalanego
Poczęcia NMP

Ogień Betlejemski przybędzie do Grodna

21 grudnia do bazyliki katedralnej pw. św. Franciszka Ksawerego zostanie przekazane Światło Pokoju z ziemi, gdzie urodził się Chrystus. Uroczyste wydarzenie odbędzie się w sercu diecezji po raz 19.

Po raz pierwszy akcja „Betlejemskie Światło Pokoju” została zorganizowana w 1986 roku w Linz (Austria) w ramach świątecznej akcji charytatywnej na rzecz dzieci niepełnosprawnych i ubogich. Wtedy nazywała się „Światło w ciemności”. Później inicjatywę podchwycili austriaccy skauci, poczynając zanosić ogień do szpitali, domów dziecka, urzędów. Od 1997 roku Betlejemskie Światło Pokoju przekazywane jest z Wiednia do krajów europejskich, na kontynent amerykański i nawet za koło podbiegunowe.

Ogień Betlejemski łączy nie tylko mieszkańców wielu krajów, lecz także przedstawicieli różnych wyznań chrześcijańskich

Betlejemskie Światło Pokoju co roku zapala się od lampy oliwnej w Grocie Narodzenia Pańskiego. Zgodnie z tradycją robi to dziecko, które w sposób szczególny wyróżniło się spośród swoich rówieśników. W tym roku tytułem „dziecka pokoju” wyróżniona została 12-letnia Melanie Walter. Uczennica szkoły muzycznej uważana jest wśród nauczycieli i kolegów za „wzór miłości bliźniego i orędowniczkę pokoju”. Następnie ogień pokoju samolotem dostarcza się

do Wiednia (Austria). Podczas nabożeństwa ekumenicznego przekazuje się go delegacjom skautów z całego świata. Przez granice Czech i Polski ogień trafia na Białoruś. Następnie przekazuje się skautom z Rosji. Warto zauważyć, że grodzieńska świątynia jest pierwszą (z wyjątkiem tego roku) na białoruskim szlaku sztafety przekazania świętego ognia. Stąd skauci przekazują go do okolicznych parafii i dalej do innych świątyń Białorusi. Ogień Betlejemski uro-

czyście wnosi się do świątyni w całkowitej ciemności na znak światła, które przez swe przyjście wniósł

w ciemności wszechświata Chrystus. On przyszedł, aby zbawić ludzkość, więc ogień z Betlejem, gdzie przyszedł

Angelina Pokaczajło

◆ Premier Irlandii Enda Kenny zapowiedział, że Ojciec Święty Franciszek przyjedzie do tego kraju w sierpniu 2018 roku, by uczestniczyć w Światowym Spotkaniu Rodzin w Dublinie. Będzie to druga papieska wizyta w Irlandii, którą w 1979 roku odwiedził św. Jan Paweł II. Według irlandzkich mediów podróż apostolska będzie zawierać krótką, dwudniową wizytę duszpasterską. Nie jest wykluczone, że objęłaby ona także Irlandię Północną, należącą do Wielkiej Brytanii.

◆ Ojciec Święty Franciszek napisał wstęp do albumu pt. „Cristo dentro” (Chrystus w zamknięciu) o tatuażach o tematyce religijnej w świecie więziennym. Publikacji towarzyszą świadectwa więźniów. „Za każdym razem, kiedy przekraczam bramę więzienia, patrząc na twarze osób, które spotykam, myślę zawsze: dlaczego oni, a nie ja? – napisał Papież. – Wszyscy jesteśmy grzesznikami, potrzebujemy miłosierdzia Bożego, które podnosi nas do duchu, przebacza nam i daje nadzieję. Dziękuję za dar tej książki. Ściskam was, błogosławię i modlę się za was. Proszę was o modlitwę za mnie”.

◆ Rozpoczął się proces beatyfikacyjny o. Stanley Rosera (1935–1981). Kapłan jest pierwszym oficjalnie zatwierdzonym przez Kościół męczennikiem urodzonym w Stanach Zjednoczonych. Pochodzi z rodziny farmerów. Świecenia kapłańskie przyjął 25 maja 1963 roku. Po kilku latach pracy duszpasterskiej wyjechał na misję do Gwatemali (Ameryka Środkowa). Pomagał w budowie szpitala. Był wrażliwy na niesprawiedliwość wobec Indian. Przez to był zagrożony. Stracił życie jako jeden z 10 kapłanów, którzy zmarli w tym roku w Gwatemali.

◆ Znów można się modlić przy grobie św. Rity. Bazylikę w Cascii (Włochy) zamknięto po trzęsieniu ziemi w październiku bieżącego roku. Zniszczenia zostały już naprawione, a konstrukcję wzmocniono. I choć w mieście ziemia wciąż się trzęsie, świątynię ponownie oddano do użytku wiernych. Rektor bazyliki o. Bernardino Piciaroli wyznaje, że augustianom bardzo zależało na jak najszybszym otwarciu świątyni, by przywrócić nadzieję mieszkańcom regionu i wznowić ruch pielgrzymkowy, z którego żyje Cascia.

◆ Telewizja Polska zakończyła emisję 16. Sezonu serialu „Ojciec Mateusz”, który cieszy się niezmiennie ogromną popularnością wśród widzów. Finałowy odcinek serii zgromadził przed telewizorami 4,43 mln oglądających. Głównym bohaterem jest mieszkający w Sandomierzu ksiądz, który jest z powołania nie tylko duszpasterzem, ale i detektywem. Ksiądz zawsze pomaga policji w rozwiązywaniu kryminalnych zagadek wstrząsających Sandomierzem i okolicami. To zwykle irytuje komendanta policji. Kolejny sezon już wiosną 2017 roku.

credo-ua.org; ekai.pl; niedziela.pl

Angelina Pokaczajło

Umiłowani w Chrystusie Panu Bracia i Siostry!

Drodzy Czytelnicy gazety „Słowo Życia”!

W świętą noc Bożego Narodzenia wielka światłość zabłyśła nad ziemią. Jednorodzony Syn Boży, Jezus Chrystus, „ogołocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi” (Flp 2, 7) i przyszedł na ten świat, jako ubogie, pokorne, bezbronne Dzieciątko. Prawdziwy Bóg stał się człowiekiem, aby całej ludzkości objawić w pełni swoją nieskończoną miłość.

Podobnie jak pasterze z okolic Betlejem, którzy tamtej nocy trzymali straż nad swoją trzodą, słyszymy dziś te same słowa Dobrej Nowiny: „Nie bójcie się! Oto zwiastuję wam radość wielką, która będzie udziałem całego narodu: dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan” (Łk 2, 10–11). Oświeceni światłem wiary, przybyszący do stajenki i pochylamy czoło przed Nowonarodzonym Zbawicielem, w którego obliczu jaśniej niż najwspanialsza tajemnica Bożej miłości.

Zaufajmy tej miłości i otwórzmy nasze serca Chrystusowi. Niech Ten, który rodzi się dla nas, narodzi się także w nas. Pozwólmy Mu przemienić swe życie, napełnić je radością, nadzieją, pokojem. Niech w naszych rodzinach, w miejscach nauki i pracy, we wspólnotach, do których należymy, i w całym społeczeństwie będzie jak najwięcej wzajemnej życzliwości, dobroci, miłosierdzia i przebaczenia. Wtedy odczujemy prawdziwą radość, którą niesie nam Nowonarodzony Zbawiciel.

W pełne radości i chwały Święta Bożego Narodzenia ogarniamy Was wszystkich, Drodzy Bracia i Siostry, swoją modlitwą i składamy najserdeczniejsze życzenia. Niech Jezus Chrystus każdemu hojnie błogosławi, umacniając w wierze, nadziei i miłości, niech darzy dobrym zdrowiem i udzieli obfitości wszelkich łask. Niech Nowy Rok Pański 2017 będzie pomyślny i szczęśliwy, a każdy jego dzień upływa pod znakiem chwały Bożej.

Aleksander Kaszkiewicz,
Biskup Grodzieński

Józef Staniewski,
Biskup pomocniczy

Wesołych Świąt!

Święta Bożego Narodzenia to czas szczególny dla chrześcijan

Boże Narodzenie – wyjątkowy okres w roku. Czas miłości, radości, przebaczenia, a także refleksji nad życiem i spełniania dobrych uczynków.

W jaki sposób przygotowujemy się na spotkanie z Bożym Dzieciątkiem? Jak spędzamy Święta? Czym tak naprawdę są one dla nas?

Krystyna Lisai

Boże Narodzenie to najpiękniejsza chrześcijańska uroczystość, która jest poprzedzona nie mniej pięknym okresem oczekiwania. W czasie jego trwania odbywa się wiele ciekawych wydarzeń. W naszej parafii Świętego Ducha w Grodnie istnieje piękna tradycja: w pierwszą niedzielę Adwentu wierni przynoszą do kaplicy wieńce z gałązek jodłowych, aby je poświęcić. Później każda rodzina umieszcza ten wieńiec wraz z czterema świecami w swoim domu na widocznym miejscu, gdzie codziennie zbiera się na wspólną modlitwę. Kolejnym nieodłącznym elementem oczekiwania na Boże Narodzenie są Roraty, podczas których świątynia wypełnia się radosnymi głosami dzieci i światłem zapalonych świec. Są to również rekolekcje, które pomagają zapomnieć o codzienności i duchowo przygotować się do przeżycia Świąt. Spotkania oplatkowe...

W oczekiwaniu na Boże Narodzenie wraz z innymi wiernymi naszej parafii biorę udział w przygotowaniu przedstawienia świątecznego, pomagam w dekorowaniu kaplicy. Wraz z całą rodziną tworzymy w domu świąteczny nastrój: okna ozdabiamy wycinankami, które przedstawiają sceny Bożego Narodzenia, choinkę dekorujemy sztyklowymi aniołami i bożonarodzeniowymi gwiazdkami. Później przygotowujemy kolację wigilijną. Gdy na niebie zajaśnieje pierwsza gwiazda, następuje najbardziej wzruszający moment: przy jednym stole gromadzą się 3–4 pokolenia naszej rodziny. Zapalamy świece, koniecznie czytamy fragment z Pisma Świętego, modlimy się, śpiewamy kolędy, dzielimy się oplatkiem, a potem wspólnie idziemy na Pasterkę.

Wiktoria Sidor

Obchodzić Boże Narodzenie rozpoczynam znacznie wcześniej – w pierwszą niedzielę Adwentu. Piękno tych dni polega na przygotowaniu się do spotkania z Bogiem-Człowiekiem, przychodzącym na świat, aby zbawić ludzkość. Powinniśmy dążyć do tego, aby stać się odrobinę lepszymi, wyciszyć swoje myśli i zwrócić je na wielką Tajemnicę przyjścia. Bardzo ważne jest w tym świątecznym zabieganiu nie zapominać o Tym, kto do nas przychodzi i czyje to święto. Sam fakt przyjścia Jezusa na świat w stajence betlejemskiej na sianie jest dla nas wskazówką, czego tak naprawdę od nas oczekuje. Nie jest dla Chrystusa ważny wyszykowany stół ani wystrój choinki lub całego domu – pragnie On naszej uwagi i naszej miłości. Przeżywając ten okres godnie, przygotowujemy swoją duszę na spotkanie ze Zbawicielem, odkrywamy piękno bycia z Panem.

Nieodłącznym warunkiem owocnego przeżycia Bożego Narodzenia jest spotkanie z rodziną. Szczególnie odczuć towarzyszą wszystkim, którzy na co dzień są daleko od swoich bliskich. Wydaje mi się, że to pragnienie bycia z rodziną wynika nie tylko z powodu tęsknoty za nimi, ale też z tęsknoty za Bogiem. Chrystus niejednokrotnie nauczał, że jest On w każdym człowieku. Cóż może być lepsze niż dostrzeżenie Go w bliźnich, odczuwanie Jego obecności poprzez ich miłość, ale też obdarowanie Go naszą miłością poprzez troskę i szacunek do innych ludzi?

W mojej rodzinie w czasie świąt obowiązkowo spotykamy się w gronie osób najbliższych oraz razem się modlimy. Od rana zaczynają się przygotowania potraw na stół wigilijny, a wraz z tym wzrasta moc oczekiwania na pierwszą gwiazdkę. Gdy wszyscy już dotrą, rozpoczynamy modlitwę, następnie łamiemy się oplatkiem i składamy życzenia. Potem siadamy do stołu, żeby razem spożyć wigilijną kolację. Nie trzymamy się zasady dwunastu dań, aczkolwiek nie brakuje różnorodnych potraw postnych. Przed Pasterką odpoczywamy, rozmawiamy i dzielimy się ostatnimi przeżyciami. Po uroczystej Mszy św. wracamy do domu, żeby z rana kontynuować świętowanie najwspanialszych dni w roku – przyjście naszego Pana na świat!

Jerzy Sawicki

Święta Bożego Narodzenia zawsze kojarzą mi się z atmosferą życzliwości, radości, serdeczności. Wyobrażam dużą i pojednaną rodzinę zgromadzoną przy świątecznym stole, aby podzielić się oplatkiem, wybaczyć sobie winy i wspólnie spotkać nowonarodzone Dzieciątko Jezus. Jest to dla mnie również czas nostalgii. We wspomnieniach wracam do domu rodzinnego, gdy stojąc na schodach oczekujesz na niebie Gwiazdy Betlejemskiej, gdzie unosi się przyjemny zapach wigilijnych dań i siana, które babcia położyła pod obrus.

Kiedyś myślałem, że Boże Narodzenie należy do tradycyjnych świąt, które jednakowo są obchodzone w każdej rodzinie. Kiedy miałem 16 lat, rodzice zorganizowali „niezwykłą” Wigilię, po której zdałem sobie sprawę, że wszystko jest inaczej. W święty wieczór zaprosili do nas sąsiada – samotnego dziadka, gdyż zmarła mu żona, a dzieci nie miały. W ciągu kilku ostatnich lat samotnie obchodził wszystkie święta. Kiedy dzieliliśmy się oplatkiem, zauważyłem, że w oczach naszego gościa są łzy wzruszenia... Na pewno przypomniał sobie, jak kiedyś obchodził Boże Narodzenie razem ze swoimi bliskimi. Po kolacji długo nie mogłem dojść do siebie. Myślałem o tych samotnych, porzuconych ludziach, którzy oczekują naszej uwagi. Dzięki swoim rodzicom zdałem sobie sprawę, że nie można otoczyć swoją opieką każdego potrzebującego, ale uszczęśliwić chociaż na krótki czas jednego z nich – całkiem realnie. Dlatego teraz święta Bożego Narodzenia są dla mnie okazją do okazania współczucia i człowieczeństwa.

Kinga Krasicka

NOTATKI ALKOHOLIKA

• ciąg dalszy z poprzedniego numeru

Dzień piętnasty

Od samego rana zaczął krzyczeć Denis. Już dawno jest niezadowolony. Wielekrotnie wyznawał, że w ośrodku rehabilitacyjnym znajduje się tylko, by otrzymać zaświadczenie, ponieważ jest na kontroli... Na zajęciach analizowaliśmy relacje w rodzinie. Uświadamiam, że byłem strasznym egoistą... Nieoczekiwanie przyszli rodzice. Ucieszyłem się. Przyjemnie widzieć ich spokój. A ja, wszystko to przekreślałem...

Dzień szesnasty

Miałem sen, że piłem wódkę. Pomodliłem się... Na detoksykację przywieźli dwie dziewczyny. Jedna się trzęsie, płacze. Druga dumna, „z koroną”. Mówi, że wszystko w jej życiu jest w porządku. Oczywiście, jeśli porównywać siebie z tymi, którzy leżą pod płotem, to wszystko naprawdę nie jest tak złe. Jednak, łatwo można znaleźć się w ich miejscu, jeśli zaprzeczać, że mam problem. Często, gdy zdajesz sobie z tego sprawę, jest już za późno...

Dzień siedemnasty

Przypominam sobie, jak skończyłem liceum wojskowe. Ubrania starannie złożone. Rano biegałem, a wieczorem spędzałem czas na siłowni. Potem w moim życiu pojawił się alkohol, od którego stałem się uzależniony. Wódka „wypłukala” ze mnie odpowiedzialność, zamroziła moje uczucia...

Dzień osiemnasty

Dzisiaj Kasia ma urodziny. Złożyłem życzenia. Zaparzyłem jej filiżankę kawy. Była zadowolona. Bardzo mi miło... Otrzymałmśmy w grupie zadanie, aby stać się „aniołem” dla podopiecznych: starać się okazywać więcej uwagi, zapominając o sobie. Mój „anioł” czasem za bardzo o mnie dba! Jednak bardzo cieszy, że nie jestem sam i jest ktoś obok...

Dzień dziewiętnasty

Wstałem wcześniej niż zwykle. Nie mogłem spać. Zaczęłem rozwiązywać krzyżówki... Na spotkaniu z wolontar-

zami czułem obojętność. Wydaje mi się, że narkoman nie może do końca zrozumieć alkoholika... W palarni, nie wiem dlaczego, przypomniała mi się piosenka Wiktora Coja. Nuciłem fragmenty: „Uważaj, bądź ostrożny...”. Zaczynam rozumieć sens piosenek. Wcześniej na słowa nie zwracałem uwagi.

Dzień dwudziesty

Obudziłem się i odmówiłem pacierz. W ciągu dnia próbowałem znaleźć możliwość, aby zbliżyć się do swojego podopiecznego. Jednak on wybrał sobie innego „anioła”. Zacząłem się troszczyć o innych, jak mi się wydawało, samotnych... Tęsknię za rodziną...

Dzień dwudziesty pierwszy

Dziś na zajęciach słuchałem grupę. Dymitr jest za sztywny, nie chce otworzyć się. Cały czas tkwi w złej przeszłości. Świetłana też jest coraz bardziej zamknięta, a była taka wesoła. Na zajęciach siedzi osobno. Próbowaliśmy z nią porozmawiać – nie wyszło. A jak pomóc? Szkoda dziewczyny.

Dzień dwudziesty drugi

Dziś pożegnaliśmy Olka. Kiedy czytał list od matki, na oczach wielu pojawiły się łzy... Rozważaliśmy na ćwiczeniach o stanach człowieka, które wywołują pragnienia, rozmawialiśmy o samodyscyplinie. Bardzo mnie to przytłoczyło. Wydawało się, że mogę nie wytrzymać. Wiele rzeczy nie rozumiem. Samodyscyplina to złe, czy jak? Wszystko, pójde modlić się i spać.

Dzień dwudziesty trzeci

Dziś młodszy synek obchodzi ważną rocznicę: rok i trzy miesiące! Bardzo chciałem go przytulić... Podczas ćwiczeń fizycznych przesadziłem i nadwyreżyłem mięsień piersiowy. Odczuwam ból podczas kaszlu... Na zajęciach słuchałem o skutkach alkoholizmu i narkomanii. Stawiam pytanie: jak można siebie nie lubić, żeby tak znęcać się nad sobą?... Po zgłoszeniu światła rozmawiałem jeszcze z Igorem. Znaleźliśmy wspólne zainteresowanie – samochodowe systemy audio.

Dzień dwudziesty czwarty

Czuję, że coraz bardziej jestem zmęczony psychicznie. Świadczy to o tym, że mózg działa, i to bardzo intensywnie... Mieliśmy zajęcie nt. „Jak zacząłem pić i dlaczego piłem potem”. Uświadamiam sobie, jak długo się oszukiwałem! Tylko teraz zdałem sobie z tego sprawę. Pić z radości lub smutku, w święta? To wszystko są wymówki... Graliśmy w „Piłkę prawdy”. Uczyliśmy się niczego nie ukrywać i mówić prawdę w oczy.

Dzień dwudziesty piąty

Przyszłedł starszy syn. Przyznał się, że przypadkowo rozbil w samochodzie szybę. Ale już wymienił ją. Bardzo dziwne, że zareagowałem spokojnie. Syn też się zdziwił. Wcześniej, gdyby to się stało, zacząłbym na niego krzyczeć, długo chodziłbym zły i zirytowany. Cieszę się, że zajęcia wychodzą mi na dobre... Dziękuję Bogu za kolejny dzień w trzeźwości.

Dzień dwudziesty szósty

Niedziela. Pomodliłem się. Wziąłem u Igora Biblię. Czytałem o stworzeniu świata. Pojawiają się pytania: jak Bóg mógł zapomnieć o Noem? Obiecał deszcz przez 40 dni i 40 nocy, a wytrzymał go dopiero po 150?... Odwiedziła mnie żona. Mówi, że będę ponownie ją zdobywać. Widzę, że w tym jest jakaś intryga, przecież trzeba będzie zaczynać życie od nowa. Jestem gotowy!

Dzień dwudziesty siódmy

Jutro ostatni dzień. Będzie smutno żegnać ludzi, z którymi zdążyłem się zaprzyjaźnić. Przywiązałem się również i do nauczycieli. Bezgranicznie jestem im wdzięczny za wiedzę, którą się dzielili, i wsparcie – niezbędne dla mnie.

Dzień dwudziesty ósmy

Robię podsumowanie: z czym tutaj przyszedłem, a z czym teraz odchodzę. Trochę boję się wracać do surowej rzeczywistości. Jednak wiem, że obok są bliscy, dzięki którym wszystko musi się udać...

Już od 10 lat w Obwodowym Psychiatryczno-Odwykowym Centrum Klinicznym w Grodnie funkcjonuje pierwszy na Białorusi oddział narkologiczny, gdzie odbywa się leczenie i rehabilitacja osób cierpiących z powodu uzależnień (od alkoholu, narkotyków, gier hazardowych). W ciągu tych lat instytucja udzieliła pomocy już ponad 1 500 osobom. Wśród nich pacjenci z różnych zakątków Białorusi, a także z Rosji, Ukrainy, Łotwy i Polski.

Oddział może zmieścić 30 osób i zawsze jest wypełniony. Wcześniej przeciętnym pacjentem był mężczyzna w wieku 40-50 lat. Dzisiaj około połowę pacjentów stanowią kobiety. Ramy wiekowe znacznie się zmniejszyły. Uzależnieni leczą się zgodnie z programem „28 dni”, który został opracowany na podstawie programu 12 kroków. „Specyfika leczenia polega na tym, że z pacjentami pracują nie tylko lekarze, ale też osoby odzyskujące zdrowie, które otrzymały odpowiednie wykształcenie – zauważa kierownik oddziału Walentyna Muryna. – Oni mają doświadczenie choroby, dlatego znają problem od środka”. W skład personelu wchodzi 2 psychoterapeutów, psycholog i 2 konsultantów terapii uzależnień.

Podczas kursu rehabilitacji pacjenci wraz ze specjalistami analizują pierwsze 3 kroki, bez których nie można zacząć proces zdrowienia. Medytują. Oglądają filmy, czytają odpowiednią literaturę. Uczestniczą w treningach. Uczestniczą na wykłady tematyczne. Otrzymują zadania, wykonują je i omawiają w grupach. „Nie dopuszczamy fałszu – mówi konsultant terapii uzależnień Jerzy Gaponik. – Nawet nie-domówienie nie jest postrzegane. W grupie czuje się wsparcie i pomoc. Ludzie «ciągną» siebie nawzajem”. Przychodzą kapłani (prawosławni i katolicki), a także uzdrowieni wolontariusze, którzy już przeszli kurs rehabilitacji i od kilku lat żyją w trzeźwości.

Sam program jest krótki, lecz bardzo bogaty. Nie praktykuje się drzemka po obiedzie. Jeden w tygodniu dzień wolny – niedziela. Przy przyjęciu pacjenci rezygnują z gadżetów. W oddziale nie ma telewizora. Czas wolny służy do samokształcenia.

„Uzdrowienie nie może odbywać się bez udziału rodziny – zauważa Walentyna. – Niestety, rodziny nawiązują kontakt nie tak chętnie, jak byśmy tego chcieli. Wielu uważa, że problem osoby uzależnionej to tylko i wyłącznie jej sprawa. Ale chcąc tego czy nie, trzeba przyznać, że bliscy automatycznie stają się współuzależnieni. I muszą się też zmieniać, aby pomóc zdrowiejącemu. Nie można narzekać, ani też wypominać, czy nawet dokuczać. Pacjent nawet bez tych dodatków odczuwa poczucie winy i chce wszystko naprawić. Trzeba dać mu taką możliwość i zaproponować swoje ramię”. W soboty w centrum zbierają się grupy z rodzinami. Specjaliści prowadzą z nimi rozmowy.

W oddziale także jest opracowany program przeciwko zrywów. On obejmuje tych pacjentów, którzy mając okres zdrowienia złamali się. Po powrocie do oddziału analizują swoje błędy, zastanawiają się nad sytuacją, która do tego doprowadziła. Otwierają sobie oczy na to, dlaczego tak się stało.

„Zakończenie rehabilitacji to dopiero początek, fundament dla dalszego uzdrowienia – podkreśla Walentyna. – Człowiek nie wróci z centrum «jak nowy» – raczej przerażony, ale z pewną wiedzą. Przed odejściem z ośrodka pisze plan trzeźwości na 3 miesiące. To pomaga adaptować się ze swoim problemem w społeczeństwie. Pomocą zawsze też służą nasi specjaliści. W domu zostajesz sam na sam. Zaleca się, aby po kursie rehabilitacji zacząć uczęszczać na spotkania anonimowych alkoholików lub narkomanów. Spotkania odbywają się codziennie. Podczas nich ludzie dzielą się swoimi doświadczeniami, analizują wiele pytań, które interesują i niepokoją. Najlepiej jeśli także rodzina odwiedza spotkania wzajemnej pomocy dla współuzależnionych”.

Masz do czynienia z podobnym problemem?
W centrum Ci pomogą!

Adres: Grodno, prospekt Kosmonautów 60/6.
Telefony: (8 0152) 75-74-62, (8 029) 786-40-30.

Angelina Pokaczajło

17 grudnia bieżącego roku przypada 20. rocznica śmierci o. Stanisława Gawlika – kapłana, który odnowił życie religijne w parafii Żytomla. Wcześniej musieliśmy dojeżdżać do kościoła w Grodnie, albo do Kamionki czy Łunna...

I tak mijały lata, aż w końcu zaświeciło słońce! Pewnego dnia zapoznaliśmy się na cmentarzu żytomlańskim z o. Stanisławem, który prowadził pogrzeb. Zwróciliśmy się do niego z prośbą, aby odprowadzał nam regularnie nabożeństwa. Od tego momentu zaczął dojeżdżać z odległej Przewałki. W każdą niedzielę, bez względu na pogodę. Mimo tego, iż obsługiwał jeszcze Jeziory i Kaszubiniec... Przez jakiś czas wspólnie z ojcem ogrodziliśmy cmentarz i wybudowaliśmy kaplicę.

Miedzy innymi warto podkreślić, że wszystko, do czego kapłan przykładał rękę, robił z wielką chęcią i pasją. Szczerze i wiernie służył Bogu i ludziom, nie szczędząc siebie. Nie zależało mu wcale na tym, jakim kosztem zostanie dokonane kolejne dzieło na chwałę Bożą...

O. Stanisław pozostanie w naszej życzliwej pamięci na zawsze. Niech Wszechmogący Bóg za wszystko mu wynagrodzi.

Agnieszka Obuchowicz, w. Obuchowicze

Francesco
najbardziej popularnym
imieniem we Włoszech

Od czasu powołania
na stolicę Piotrową
papieża Franciszka imię to
jest najczęściej nadawane
noworodkom płci męskiej.

Wśród innych popularnych imion znalazły się również arabskie Youssef czy irlandzkie Ryan, jak też imiona chińskie, co pokazuje wzrost liczby dzieci obcokrajowców. Od lat 1990. we Włoszech odnotowuje się stały spadek liczby urodzeń, co jest równoważone przez wzrost rodzin imigrantów.

W Neapolu powstaje
muzeum szopki
bożonarodzeniowej

Placówka będzie eksponowała
dzieła miejscowych
twórców.

Muzeum powstaje w celu odzyskiwania kultury i tradycji. Wśród eksponatów znajduje się szopka, która w 2013 roku była wystawiona na Placu św. Piotra. Ojciec Święty przekazał ją później diecezji neapolitańskiej, aby stała się początkiem dla placówki.

Szopki neapolitańskie cieszą się nie mniejszym powodzeniem niż krakowskie. Tradycja ich budowania sięga XIII wieku. Często poza główną kompozycją zawierają one także sceny z życia codziennego współczesników.

Na Słowacji stanęła
katedra z lodu

Niezwykłą świątynię przez 3 tygodnie budowało 15 rzeźbiarzy. Łącznie zużyli w swej pracy 720 brył lodu o wadze 90 ton. Świątynia znajduje się w specjalnym namiocie, w którym niezależnie od warunków atmosferycznych utrzymywana jest temperatura w okolicy -7 stopni.

W ołtarzu katedry są wystawione figury Madonny z błogosławiącym Dzieciątkiem i Mistrza Pawła z Lewoczy. Ponadto są tam umieszczone postacie św. Jakuba, św. Barbary, św. Marii Magdaleny i św. Antoniego Pustelnika.

Chętnych do zobaczenia obiektu nie brakuje. Najwięcej zwiedzających pojawia się w czasie weekendu. Minionej zimy przez 137 dni lodową katedrę odwiedziło 218 tysięcy turystów. Odbywały się tam także koncerty i śluby.

Kinga Krasicka

Odszedł do wieczności ks. kanonik Ludwik Staniszewski

Pogrzeb proboszcza hnieźnieńskiej parafii pw. św. Michała Archanioła (dekanat wołkowyski) odbył się 5 grudnia w Elku.

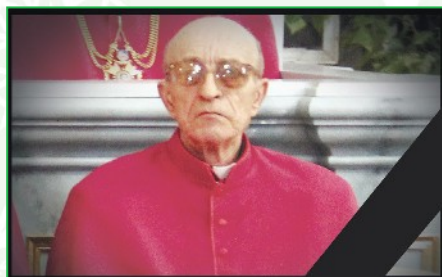
Pożegnać zmarłego kapłana przybyli biskupi Aleksander Kaszkiewicz i Józef Stanisławski, kapłani i wierni niektórych parafii diecezji grodzieńskiej, a także duchowni z diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, do której był inkardynowany ksiądz kanonik, i Elckiej, gdzie odbył się pogrzeb.

Pożegnalnej Mszy św. przewodniczył biskup Elcki Jerzy Mazur SVD. Homilię wygłosił biskup Grodzieński Aleksander Kaszkiewicz, który stwierdził, że śmierć ks. Ludwika – wielka strata dla białoruskiego Kościoła. „Dziękujemy Bogu za jego kapłańskie usta, które głosiły słowo Prawdy, przypominały i wskazywały drogę do nieba, do Domu Ojca. Dziękujemy Najwyższemu za jego ręce, przez które wiernym odpuszczano grzechy, udzielano Ciała Chrystusa i błogosławieństwo” – powiedział biskup.

Po liturgii ciało zmarłego złożono na miejscowym cmentarzu. W kościele parafialnym św. Michała Archanioła w Hnieźnie i w kościele Trójcy Przenajświętszej w Rosi odbyły się Msze św. w intencji zmarłego kapłana.

Otwarty na potrzeby Kościoła

Życie ks. Ludwika było ściśle związane z ziemią białoruską. Kapłan urodził się we w. Talkowka niedaleko Wołkowyska. Został ochrzczony w kościele parafialnym w Wołpie. W 1957 roku wraz

z rodzicami wyjechał do Polski. Tam ukończył Wyższe Seminarium Duchowne, a potem pracował jako wikariusz i proboszcz w wielu parafiach.

W 1989 roku przyjechał na pogrzeb swojego wujka – ks. Ryszarda Werbeła, który był wieloletnim proboszczem w parafii Roś. Widząc miejscowych wiernych, którzy pozostali bez opieki duszpasterskiej, ale bardzo pragnęli Boga, postanowił pozostać na Białorusi. Z zapakem i gorliwością odpowiedział na prośbę biskupa nominata Tadeusza Kondrusiewicza i przyjął obowiązki proboszcza w 5 wspólnotach parafialnych: w Hnieźnie, Rosi, Mścibowie, Szydłowcach i Wołpie. Z czasem do niektórych parafii zostali skierowani inni kapłani, więc ks. Ludwik obsługiwał tylko parafię Hniezno, w której był proboszczem od 1989 roku aż do chwili śmierci.

W 2016 roku został mianowany honorowym kanonikiem Grodzieńskiej Kapituły Katedralnej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Kazimierza.

Młodzież modliła się różańcem przez Skype

Tradycyjne wydarzenie odbyło się pod hasłem „Maryja Niepokalana – przykład czystości” w uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.

Modlitwę poprzedziła Msza św. w kościele pobrygidzkim w Grodnie, w czasie której ks. Antoni Gremza wezwał obecnych do życia w świętości, biorąc przykład z Maryji, która jest najpotężniejszym orężem w walce z pokusą. „Każdy grzech pozostawia brud na naszych oczach, w pamięci i sercu – zauważył kapłan. – Jednak zawsze jest czas na skruchę. Trzeba korzystać z tego, prosząc o łaskę Bożą przez wstawiennictwo Niepokalanej Matki”.

Po Eucharystii młodzież za pomocą łączy internetowych modliła się

wraz ze swoimi rówieśnikami ze Świra, Lidy, Nowogródka i Brześcia.

Na zakończenie obecni na modlitwie różańcowej uczestnicy Ruchu Czystych Serc odnowili obietnice życia w czystości. Do nich się dołączyło jeszcze 8 osób, które również złożyły obietnicę prowadzenia życia w cnotcie.

Biskup Antoni Dziemianko przewodniczył uroczystościom odpustowym w Lidzie

Na Mszy św. w parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny zebrali się kapłani, osoby konsekrowane, parafianie, a także alumni Międzydiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego im. św. Tomasza z Akwinu w Pińsku.

Podczas liturgii proboszcz parafii ks. prałat Wincenty Lisowski podkreślił, że parafianie z wielką miłością odnoszą się do Matki Bożej, która przez wiele lat opiekuje się nimi i prowadzi do swego Syna.

W homilii biskup Dziemianko zwrócił uwagę na to, że Najświętsza Maryja Panna jest wzorem do naśladowania. Zwracając się do rodziców, hierarcha przypomniał o chrześcijańskim obo-

wiązku wychowania dzieci, który jest ich powołaniem. Podkreślił, że w rodzinie dzieci muszą się przygotować do życia w czystości i niewinności. „Konieczne jest jednak, aby Kościół i państwo pomagały w tym rodzicom” – zauważył hierarcha.

Biskup Aleksander Kaszkiewicz odwiedził Grodzieński Kliniczny Szpital Obwodowy

W uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny hierarcha spotkał się z personelem medycznym i pacjentami. Przewodniczył Mszy św. w kaplicy szpitalnej, w szczególności sposób modląc się za wszystkich chorych i potrzebujących, a przede wszystkim za pacjentów szpitala obwodowego.

Homilię podczas Mszy św. wygłosił ks. Henryk Jabłoński. Kapłan zaznaczył, że Matka Najświętsza jeszcze przed pojawieniem się na świat została oczyszczona przez Ducha Świętego. „Maryja przez całe ziemskie życie była wierna Panu Bogu, zawsze zgadzała się z Jego świętą wolą i starała się być blisko człowieka, aby chronić go w trudnych chwilach życia” – podkreślił ks. Henryk.

Na zakończenie Eucharystii biskup Kaszkiewicz podziękował lekarzom

i pielęgniarkom za codzienną troskę o chorych. Pacjentom życzył Bożego błogosławieństwa i wezwał ich szukać pomocy u Pana, który zawsze daje miłość i łaskę. Hierarcha złożył życzenia imieninowe dla siostry nazaretanki Stelli, która ofiarne służy chorym, codziennie odwiedzając szpitala Grodna.

Dzień wolontariusza obchodzono w „Caritas-Grodno”

Międzynarodowe święto stało się dobrą tradycją. To pomaga wolontariuszom lepiej się zapoznać, podzielić się doświadczeniem i zachęcić się na wzajem do spełniania dobrych uczynków.

Spotkanie rozpoczęło się Mszą św. w grodzieńskim kościele katedralnym pw. św. Franciszka Ksawerego. Podczas Eucharystii, której przewodniczył dyrektor grodzieńskiego Caritasu ks. dr Roman Raczek, obecni modlili się w intencji Katolickiej Organizacji Charytatywnej.

Po Mszy św. wolontariusze spotkali się, aby opowiedzieć swoją historię zwią-

zaną z Caritasem, podzielić się wrażeniami z udziału w akcjach charytatywnych i projektach.

Papież Franciszek obchodzi 80. urodziny

Jorge Mario Bergoglio urodził się 17 grudnia 1936 roku w Buenos Aires jako jedno z pięciorga dzieci w rodzinie włoskiego imigranta, pracownika kolei.

Z okazji jubileuszu Watykan przygotował specjalną kartę pocztową ze znaczkiem i okolicznościową pieczęcią. Przedstawia ona Ojca Świętego w geście błogosławieństwa. Ukazała się również biografia Papieża pt. „Franciszek. Życie i rewolucja”. Jej autorką jest argentyńska dziennikarka Elisabetta Piqué, która opisuje przyjaźń, jaka łączy ją z Papieżem.

Także i my zrobimy coś przyjemnego

Ojcu Świętemu. Podarujmy mu modlitwę, o którą prosi od samego rozpoczęcia swego pontyfikatu.

ZAPOWIEDZI WYDARZEŃ**KONCERT BOŻONARODZENIOWY ODBĘDZIE SIĘ W KOŚCIELE POBRYGIDZKIM**

25 grudnia, w uroczystość Bożego Narodzenia, w kościele Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Grodnie zostanie celebrowana Msza św. w języku angielskim. Początek Eucharystii o godz. 16.00. Następnie odbędzie się koncert świąteczny, przygotowany przez studentów z Afryki.

Zapraszamy serdecznie!

SPOTKANIE OPŁATKOWE DLA UCZESTNIKÓW PIELGRZYMKI „GRODNO – ROŚ”

Spotkanie odbędzie się w kościele pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Grodnie 26 grudnia.

Program:

19.00 – Msza św. w intencji wszystkich ofiarodawców i uczestników pielgrzymki;
20.00 – dzielenie się opłatkiem i słodki poczęstunek w dolnym kościele.

Obecni także usłyszą kolędy i życzenia z okazji świąt Bożego Narodzenia. Zapraszamy uczestników pielgrzymki oraz tych, kto chce nimi zostać w przyszłości.

Bardziej szczegółowe informacje można uzyskać pod numerem:
(8 029) 784-05-72 – ks. Jerzy Martinowicz.

REKOLEKCJE ROZEZNAWANIA DROGI ŻYCIA ODBĘDĄ SIĘ W SEMINARIUM GRODZIŃSKIM

Ćwiczenia duchowe nt. „Przyszliśmy oddać Mu pokłon” (Mt 2, 2) odbędą się w dniach 6–8 stycznia 2017 roku. Do udziału są zaproszeni chłopcy w wieku od 14 lat. Uczestnicy będą mieli możliwość doświadczyć klimatu życia seminaryjnego, porozmawiać z klerykami, kierownikami duchowymi oraz pogłębić prawdy wiary i modlitwę.

Chętni powinni zgłosić swój udział do 3 stycznia.
Liczba uczestników jest ograniczona.

Numer kontaktowy:

(8 029) 695-24-69 – ks. Walery Bykowski;
(8 029) 744-99-61 – ks. Andrzej Liszko;
(8 0152) 77-02-34 – seminarium.

W modlitwie wspominamy zmarłych duszpasterzy:

20 grudnia 1992 r. – ks. Wacław Stefanowicz SDB, prob. Krupowo;
30 grudnia 1997 r. – ks. dr Ryszard Śliwiński, prof. WSD w Grodnie.

Z głębi serca

Najdostojniejszym Księżom Biskupom Aleksandrowi Kaszkiewiczowi i Józefowi Staniewskiemu z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku z całego serca życzę dobrego zdrowia, pogody ducha, nieskończonej radości z owoców swojej posługi, życzliwych ludzi na drodze życiowej, obfitych łask Bożych oraz stałej opieki Najświętszej Maryi Panny. Niech każdy Wasz dzień będzie oświecony bezgraniczną miłością Boga.

S. Irena Złotkowska, przełożona generalna Zgromadzenia Sióstr Wspomożycielek Dusz Czyścących

Najdostojniejszym Księżom Biskupom Aleksandrowi Kaszkiewiczowi i Antoniemu Dziemiancie, czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Witalemu Cybulskiemu i wszystkim Kapłanom, którzy pracowali w naszej parafii, z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia życzymy dobrego zdrowia, radości, siły, mocy Ducha Świętego, dobroci i czułości od ludzi, niegasnącego zapału w pracy duszpasterskiej. Niech Gwiazda Betlejemską prowadzi Was najpiękniejszą drogą do Pana. Dziękujemy za mądre słowa, szczere modlitwy i naukę.

Czcigodny Księżu Biskupie Aleksandrze, szczerze dziękujemy za skierowanie do naszej parafii księdza Witalnego. Wesołych Świąt!

Wdzięczni wierni z parafii św. Kazimierza, Wsielub

Jego Ekscelencji Księdzu Biskupowi Aleksandrowi Kaszkiewiczowi z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy serdeczne życzenia. Niech zawsze wystarczy sił, zapału i wytrwałości w posłudze duszpasterskiej. Każda chwila życia niech będzie radosna i błogosławiona przez Pana Jezusa. Niech Nowonarodzone Dziecię obdarza wszelkimi łaskami, a miłosierna Matka ma w swojej opiece.

Alicja i Witalij Woronowowie ze Smorgoni

Najdostojniejszym Księżom Biskupom Aleksandrowi Kaszkiewiczowi i Józefowi Staniewskiemu, czcigodnemu Księdzu Jerzemu Konopielce oraz wszystkim Kapłanom, którzy nie zapominają o naszej parafii,

z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku przesyłamy wiankę najpiękniejszych życzeń: mocnego zdrowia, siły, wytrwałości, radości, natchnienia, życzliwych ludzi obok, a także licznych łask Bożych, opieki Matki Najświętszej i darów Ducha Świętego. Szczęść Boże!

Z modlitwą, parafianie ze Mścibowa

Czcigodnym Księżom Redaktorowi Jerzemu Martinowiczowi, Jarosławowi

Hrynaskiewiczowi, Waleremu Bykowskiemu, Pawłowi Sołobudzie, Olegowi Kononowiczowi i Janowi Romanowskiemu z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia z całego serca życzymy mocnego zdrowia, pogody ducha, mocy w pełnieniu codziennych obowiązków, pomyślności na drodze kapłańskiej i radości na każdy dzień. Niech Bóg miłosierny Wam wynagrodzi za dobre serca i wszystkie starania, których dożyłście do rozwoju naszej gazety.

Z szacunkiem, redakcja „Słowa Życia”

Czcigodnemu Księdzu Zdzisławowi Pikule z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy wiankę najserdeczniejszych

życzeń: mocnego zdrowia, dużo siły i energii, radosnych i spokojnych dni w łasce Bożej. Niech Wszechmogący, któremu zaufałeś, błogosławi Ci, Matka Boża przytuli do swojego serca, a Duch Święty oświeca każdy dzień posługi kapłańskiej. Dziękujemy za ofiarną pracę, szczere słowa, mądre kazania i dobre sprawy. Z szacunkiem i modlitwą, wdzięczni parafianie z Działowa

Czcigodnym Księżom Kazimierzowi Murawie i Olegowi Żurawskiemu z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy serdeczne życzenia: szczęścia, zdrowia, długich lat życia, spokojnych i jasnych dni w posłudze kapłańskiej oraz życzliwych ludzi obok. Niech Dzieciątko Jezus obdarowuje Was pokojem, radością i miłością, Najświętsza Maryja Panna otula macierzyńską opieką, a Duch Święty opromienia swym światłem każdy Wasz dzień. Niech Pan Bóg wynagrodzi za pracę w naszej parafii, cudowne głoszenie Słowa Bożego, dobre serce, miłość i cierpliwość do nas wszystkich.

Z modlitwą i wdzięcznością, wierni parafianie z Działowa, rodziny Ioda, Walak, Lach

Czcigodnemu Księdzu Witalemu Cybulskiemu z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy najserdeczniejsze życzenia. Niech Bóg błogosławi drogę kapłańską, Duch Święty ją rozjaśnia, a Matka Boża Tobą się opiekuje. Niech każdy dzień będzie szczęśliwy, praca przynosi zadowolenie i dobry plon, spokój i nadzieja wypełniają serce, a uśmiech i życzliwość do ludzi staną się inspirującą siłą i towarzyszą wszystkim, którzy są obok. Dziękujemy Bogu za takiego kapłana, a Tobie – za ofiarną posługę w naszym kościele, rady duchowe, pomoc i dobre serce. Niech Twoja posługa w nowej parafii będzie również owocna. Składamy wyrazy szczerzej wdzięczności rodzicom. Niech Pan Bóg za wszystko wynagrodzi.

Parafianie z kościoła św. św. Piotra i Pawła Apostołów w Iwitu

Kochanemu Synowi Księdzu Władysławowi Matukiewiczowi

z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy najserdeczniejsze życzenia. Niech Twoje życie będzie napełnione tylko dobrymi wydarzeniami, a wybrana droga posługi Bogu i ludziom stanie się szerokim szlakiem, na którym dzięki opiece Matki Bożej zawsze panuje trwały duch miłości.

Rodzice

Czcigodnym Księżom Proboszczowi Włodzimierzowi Hulajowi, Stanisławowi Pacynie, Olegowi Kononowiczowi, Waleremu Spiridonowi, Klerikom Andrzejowi Ejsmontowi, Ernestowi i Tomaszowi Mikołajczykom, Andrzejowi Strukielowi, a także drogim Siostram Agnes i Letycji z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia składamy serdeczne życzenia. Niech nowonarodzony Zbawiciel, który przynosi spokój całej ludzkości, obdarowuje Was swoimi darami: mocnym zdrowiem, radością i pogodą ducha, dobrocią i życzliwością ludzkich serc. Pamiętajcie, że nasza wdzięczna modlitwa codziennie Wam towarzyszy. Radosnych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku!

Komitet Kościelny i parafianie z Lidy-Fary

Czcigodnemu Księdzu Denisowi Szymiginowi z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia

i Nowego Roku życzymy zdrowia, długich lat życia i radości. Niech Wszechmogący wynagrodzi Ci za dobroć, czułe serce i oddaną pracę na rzecz Bogu i ludziom, a Maryja Panna nieustannie się opiekuje. Życzymy rodzicom mocnego zdrowia i wszelkich łask Bożych na każdy dzień życia.

Komitet Kościelny z parafii Zwiastowania NMP, Międzyrzecze

Czcigodnemu Księdzu Andrzejowi Kiewlukowi z okazji Urodzin składamy serdeczne życzenia, połączone z modlitwą: zdrowia, pogody ducha, błogosławieństwa Bożego i opieki Matki Najświętszej. Niech każdy przeżyty dzień przynosi siłę i radość w pracy duszpasterskiej.

Szczęść Boże! Parafianie ze Skrzybowiec i Iszczolna

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Waleremu Lisowskiemu z okazji Imienin, nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku życzymy pogody ducha i wiele radości. Niech Duch Święty opromienia swym światłem każdy dzień Twojej posługi kapłańskiej, Jezus zawsze będzie Przyjacielem, a Maryja przysparza do swego serca. Niech praca przynosi obfite owoce i jednocześnie ludzi w jedną Chrystusową owczarnię. Wesołych Świąt!

Członkowie Apostolskiego Dzieła Pomocy dla Czyścica oraz wdzięczni wierni z Wieriejek

Czcigodnemu Księdzu Zenonowi Romejce

z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy moc najserdeczniejszych życzeń. Niech wraz z nowonarodzonym Jezusem w radości i miłości szczęśliwie płyną chwile życia, a Gwiazda Betlejemską zabłyśnie jasnym promieniem w sercu. Życzmy dużo zdrowia, mocy i siły. Dziękujemy za ofiarną pracę, odwiedzenie naszych domów w okresie koledy, wspólne modlitwy i miłe rozmowy. Niech dobry Bóg stokrotnie wynagrodzi Ci za wszystkie starania, które podejmujesz w naszej parafii.

Wdzięczni parafianie oraz Apostolskie Dzieło Pomocy dla Czyścica z Ostrowy

Czcigodnym Ojcu Proboszczowi Waldemarowi Stocie, Diakonowi Andrzejowi Białobłockiemu, Siostram Antonii, Jeremii i Natalii z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy moc najpiękniejszych życzeń: zdrowia, pogody ducha, cierpliwości, mocnej wiary, nadziei, a także życzliwości i szacunku od ludzi. Niech nowonarodzone Dziecię Boże błogosławi Waszą codzienność i napełni ją miłością, która gorącym płomieniem rozpal serce i ogrzeje duszę.

Wesołych Świąt! Członkowie Apostolskiego Dzieła Pomocy dla Czyścica oraz wierni z parafii Przemienienia Pańskiego w Brzostowicy Wielkiej

Czcigodny Księżu Pawle Zwierzyński!

Z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego 2017 Roku z całego serca życzymy błogosławieństwa od Dzieciątka Jezus, zdrowia na długie lata życia i obfitych darów Ducha Świętego. Niech Najświętsza Maryja Panna przytuli Cię do swego macierzyńskiego serca i otoczy miłością i opieką, a nasza modlitwa doda potrzebnych sił. Jesteśmy szczęśliwi, że jesteśmy z nami. Dziękujemy za pracę w parafii, cierpliwość do nas, mądre pouczenia, dobroć i skromność, troskę o ludzi i czułe serce.

Z modlitwą i szacunkiem, wierni z Wornian i Worony

Czcigodnym Księdzu Wiktorowi Subielowi, Siostram Agnieszce i Annie, wdowom konsekrowanym Sabinie i Zofii

z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku życzymy błogosławieństwa od Bożego Dzieciątka, jasnych i spokojnych dni, dobrego zdrowia na długie lata. Niech Zbawiciel świata obroni Was od wszelkich trosk i smutku, napełni serce radością i nadzieją na lepsze jutro.

Parafianie z Surwiliszek, członkowie Apostolskiego Dzieła Pomocy dla Czyścica i Ruch Żywego Różańca z Girowicz

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Jerzemu Żegarynowi z okazji Urodzin składamy serdeczne życzenia. Bądź kapłanem według Serca Jezusowego. Bądź mądrym i świętym człowiekiem. Za to, że głosisz ludziom naukę Bożą i w Jego imię nam przebaczasz, niech Chrystus Cię przytuli do siebie. Niech Twoje życie będzie zgodne z myślami i uczuciami Najświętszego Serca Jezusowego.

Wierni z Nowogródka

Czcigodnemu Księdzu Janowi Bołtrukiewiczowi z okazji Imienin składamy moc najserdeczniejszych życzeń: opieki Matki Bożej i świętego Patrona, darów Ducha Świętego, dużo siły i zdrowia w osiągnięciu zamiarów, a także życzliwych ludzi na kapłańskiej drodze. Niech każdy dzień będzie napełniony radością, pokojem i przynosi obfite owoce.

Wierni z Nowogródka

Czcigodnym Księżom Jerzemu Żegarynowi, Janowi Bołtrukiewiczowi, Aleksandrowi Bokłażcowi, Aleksandrowi Sosnowskiemu, Witalemu Cybulskiemu, Czesławowi Ladyko, Dymitrowi Lewczykowski, Olegowi Szpieniowi oraz szanownym Siostram Nazaretankom

z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia składamy najserdeczniejsze życzenia. Niech Dzieciątko Jezus błogosławi, Duch Święty oświeca i prowadzi ścieżkami Bożymi, a Maryja Panna po macierzyńskiej opiece się Wami i uczy pokory. Niech każdy dzień życia płynie w radości, a obok będą tylko życzliwi ludzie.

Wierni z Nowogródka

Czcigodnym Księdzu Proboszczowi Pawłowi Białonosowi i Klerykowi Aleksandrowi Żolikowi z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku z całego serca życzymy dobrego zdrowia, szczęścia, obfitych łask Bożych, światła Ducha Świętego oraz opieki Najświętszej Maryi Panny. Niech Bóg Wam błogosławi każdego dnia, a Gwiazda Betlejemską rozjaśnia drogę do Pana.

Wdzięczni parafianie z Makarowiec

Czcigodnym Ojcom Proboszczowi Antoniemu Porzeckiemu, Pawłowi Romańczukowi i Eugeniuszowi Gołubowi z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy moc najserdeczniejszych życzeń. Niech wraz z nowonarodzonym Jezusem w radości i miłości szczęśliwie płyną chwile życia, a pokój jak gwiazda niech zabłyśnie w sercach jasnym promieniem. Życzmy dużo zdrowia, szczęścia, pokoju i miłości. Wesołych Świąt!

Rycerstwo Niepokalanej, Kółko Adoracyjne z parafii MB Anielskiej w Grodnie

Czcigodnemu Księdzu Aleksandrowi Adamowiczowi

z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku życzymy codziennej radości, szczęścia, mocnego zdrowia na długie lata życia oraz dobrych i życzliwych ludzi obok. Niech Dzieciątko Jezus obdarza Cię pokojem i miłością, a Najświętsza Maryja Panna przytuli do swego serca i pomaga w pracy duszpasterskiej. Niech Bóg, któremu zaufałeś, pomaga przeżywać wszystkie trudności. Dziękujemy za głoszenie Słowa Bożego i przykład szczerej wiary. Szczęść Boże!

Parafianie ze wsi Gineli i Sołtaniszki, parafia Nacza

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Janowi Kuczyńskiemu z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia życzymy błogosławionych i obfitych w dobroć i miłość darów, uśmiechu i radości. Niech Betlejemską noc napełni serce pokojem i ludzką życzliwością, a Boża moc towarzyszy przez wszystkie dni życia.

Z modlitwą, wdzięczne parafianki z katedry grodzieńskiej

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Jerzemu Konopielce

z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy moc najserdeczniejszych życzeń. Niech nowonarodzony Chrystus obdarzy Cię wszelkimi łaskami i błogosławieństwem, Najświętsza Maryja Panna codziennie się opiekuje, a Duch Święty zsyła swe hojne dary. Życzmy też zdrowia, radości, pogody ducha, pomyślności w pracy duszpasterskiej i niezachwianej nadziei. Wesołych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku!

Parafianie ze w. Wierdomicze

Kochanemu Księdzu Pawłowi Ejsmontowi

z okazji Urodzin oraz nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy wiankę najpiękniejszych życzeń: mocnego zdrowia, szczęścia, radości, mądrości, darów Ducha Świętego oraz siły w nauce, cierpliwości i wytrwałości, czułych ludzi obok. Niech dobry Bóg obdarza Ciebie swoimi darami i błogosławieństwem, pomaga w pracy kapłańskiej, a Matka Boża i święty Patron nieustannie Tobą się opiekują i czuwa przez całe życie.

Rodzice i brat z rodziną

Czcigodnemu Księdzu Arturowi Małafiejowi z okazji Urodzin, nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku życzymy światła Ducha Świętego na każdy dzień pasterskiej posługi, nadziei, niegasnącego zapału w głoszeniu Królestwa Bożego oraz najobfitszych plonów na niwie Pana. Dziękujemy za to, że uczysz nas mówić Boga i bliźniego, wspierasz nas. Dalej udzielaj nam swój czas, troskę i wiedzę.

Młodzież z parafii Grodno-Augustówka

Czcigodnemu Księdzu Michałowi Łastowskiemu z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku życzymy, aby narodzone Boże Dziecię błogosławiło i obdarzało Cię swoimi łaskami. Zdrowia na długie lata i obfitych darów Ducha Świętego. Dziękujemy za to, że darzysz nas swą troską i wsparciem, że zawsze jesteś gotowy przyjść z pomocą.

Parafianie z Grodna-Augustówka

Czcigodnemu Księdzu Aleksandrowi Adamowiczowi

z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku przesyłamy wiankę najpiękniejszych

życzeń. Niech dobry Bóg obdarza Cię łaskami, Matka Najświętsza otula płaszczem swej opieki i broni od złego, abys mógł odważnie kroczyć za Jej Synem Jezusem Chrystusem – najlepszym Pasterzem i źródłem wszelkich łask. Wesołych Świąt!

Komitet Kościelny, chór parafialny oraz wierni z kościoła Miłosierdzia Bożego w Dociszkach

Czcigodnemu Księdzu Jerzemu Bartoszewiczowi z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy najserdeczniejsze życzenia. Niech słońce przynosi Ci radość, księżyc napełnia pokojem, a każdy kwiat przypomina o dobroci Boga. Zdrowia na 100 lat i więcej! Niech Gwiazda Betlejemską, która świeci w zmroku, doprowadzi Cię do szczęścia w nadchodzącym Nowym Roku.

Wdzięczni parafianie z Żyrmun

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Janowi Rejszelowi, Siostrze Annie i Organistce Annie

z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy szczerze życzenia mocnego zdrowia, dużo siły i cierpliwości, niegasnącego zapału w pracy na niwie Pana, błogosławieństwa od Dzieciątka Jezus i nieustannej opieki Jego Matki Maryi na każdy dzień życia. Niech Wasze serca zawsze będą otwarte na ludzi, niosą ciepło i dobroć. Niech nowy rok sprzyja we wszystkich dobrych zamiarach i sprawach. Szczęścia i radości w dni świąteczne!

Wierni z kaplicy Lipiczno

Szanownym Siostram Julicie Pietrowej i Marii Sokołowskiej

z okazji Urodzin z całego serca życzymy mocnego zdrowia, opieki Matki Bożej, miłosierdzia Bożego, optymizmu, cierpliwości i pogody ducha. 100 lat! Franciszkański Zakon Świeckich, Kółka Żywego Różańca z parafii Teolin

Wszystkim członkom Franciszkańskiego Zakonu Świeckich i Kółka Żywego Różańca, ministrantom i zakrystianom

szczerze życzę zdrowych, radosnych świąt Bożego Narodzenia oraz wszelkiej pomyślności, dużo zdrowia i błogosławieństwa od Dzieciątka Jezus oraz szczęśliwego Nowego Roku.

Helena, parafia Teolin

Czcigodnym Księżom Antoniemu Obuchowskiemu, Jerzemu Powajbie, Jerzemu Swislockiemu, Jerzemu Martinowiczowi, Prałatowi Witoldowi Łozowickiemu, Kanonikowi Józefowi Hańczyowi, Aleksandrowi

Sewastianowiczowi, Waleremu Bykowskiemu, Henrykowi Jabłońskiemu, Romanowi Raczo, Ojcom Kazimierzowi Jędrzejczakowi, Antoniemu Porzeckiemu i Aleksemu Romanowiczowi z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego 2017 Roku życzymy zdrowia na długie lata, obfitych darów Ducha Świętego. Niech narodzone Boże Dziecię błogosławi Wam i obdarza swoimi łaskami, a Matka Najświętsza prowadzi najprostszą drogą życia.

Apostolat „Margaretka”

Czcigodnemu Księdzu Zdzisławowi Pikule

z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku składamy serdeczne życzenia. Niech nowonarodzony Zbawiciel, który niesie pokój całemu światu, obdarzy Cię swoimi darami: zdrowiem, radością i pogodą ducha. Niech Ci Bóg błogosławi!

Z modlitwą, byli parafianie z Wornian

Z głębi serca

**Szanownym Siostrze
Goretti Milkiewicz,
Eucharpii Hulbuj,
Paule Radziwiłko,
Julicie Pietrowej,
Leonii Majtyszak, a także
wszystkim Księżom,
Siostrze i Wiernym**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku składamy
najserdeczniejsze życzenia:
błogosławieństwa Bożego,
mocnego zdrowia, radości,
pogody ducha, pomyślności
oraz wstawiennictwa Matki
Bożej na każdy dzień.

*Franciszkański Zakon Świeckich,
Kółka Żywego Różańca
z parafii Teolin*

**Czcigodnemu Księdzu
Eliasowi-Anatoliusowi
Markauskasowi**
z okazji 50. rocznicy Urodzin
składamy najserdeczniejsze
życzenia: zdrowia, szczęś-
cia, wytrwałości w pracy
duszpasterskiej, opieki Matki
Bożej, ludzkiej życzliwości
i bogobojnych parafian.
Niech Księdza droga będzie
szczęśliwa i błogosławiona,
a wykonywana praca przynosi
radość, zadowolenie
i obfite owoce. Serdecznie
dziękujemy za pracę

w naszej parafii i
dobre słowo dla każdego.
Niech Bóg Miłosierny
obdarza swoimi łaskami.

*Wdzięczni parafianie
ze w. Podzittwa, parafia Pielasa*

**Czcigodnemu Księdzu
Piotrowi Kubielowi**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku życzymy
mocnego zdrowia, długich
lat życia, radości. Niech
Matka Boża Miłosierna
troszczy się o Ciebie i na-
pełnia spokojem. Dzięku-
jemy za to, że odwiedzasz
chorych, przekazujesz wiarę
naszym dzieciom i wnukom,
jesteś przy nas w chwilach
radości i smutku. Jesteśmy
bardzo wdzięczni Bogu,
że posłał nam Ciebie.

*Kółko Różańca Świętego
z Bolciszek*

**Czcigodnemu
Księdzu Proboszczowi
Antoniemu Kozłowskiemu**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego 2017 Roku z całego
serca życzymy błogosła-
wieństwa od Dzieciątka
Jezus, spokojnej pracy
duszpasterskiej, dobrych
ludzi na drodze życiowej,
jak najwięcej słonecznych
dni. Dziękujemy za owocną
pracę, naukę i
troskę o parafian.

*Z modlitwą, wierni
ze w. Malinowaja*

**Czcigodnemu Księdzu
Andrzejowi Pyszyńskiemu**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku składamy
najserdeczniejsze życzenia:
błogosławieństwa od Dzie-
ciątka Jezus, nieustannej
opieki Maryi Panny i ludz-
kiej życzliwości na dro-
dze życiowej. Z całego
serca dziękujemy za ofiarną
pracę, dobre serce, mądre
słowa i życzliwość. Niech
miłość, która odkryła się
w Jezusie Chrystusie,
napęła nas wszystkich
i pomaga z wiarą w Boga
wejść w Nowy 2017 Rok.

Wierni z Rędzinowszczyzny

**Czcigodnemu Księdzu
Michałowi Łastowskiemu**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku składamy

najserdeczniejsze życzenia:
zdrowia, radości, długich
kapłańskich lat. Niech Jezus
Chrystus i Jego Najświęt-
sza Matka zawsze opiekują
się Tobą, otaczają ciepłem
swych serc, a obok będą
życzliwi ludzie. Dzięku-
jemy za modlitwę, naukę,
dobre słowa. Niech z Twojej
twarzy nigdy nie znikną
uśmiech. Szczęść Boże!

*Z modlitwą, parafianie
ze w. Kamionka*

**Czcigodnym Księżom
Zdzisławowi Wederowi,
Aleksandrowi
Worobjowowi,
Witalemu Cybulskiemu
i Jerzemu Jodzikowi**
z okazji nadchodzących świąt
Bożego Narodzenia i Nowego
Roku życzymy zdrowia, speł-
nienia marzeń, spokojnych
dni. Niech życie będzie sło-
neczne, radosne i szczęśliwe.
Niech dobry Bóg rozjaśni swą
łaską Waszą ziemską drogę,
a Matka Boża otacza płasz-
czem matczynej opieki.

Byli parafianie ze Smorgoni

**Czcigodnym Księżom
Denisowi Brazyńskiemu
i Arturowi
Wołczkiewiczowi**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku życzymy
wszystkiego, co najlepsze:
dobrego zdrowia na długie
lata życia, mocnej wiary,
nadziei i miłości na każdy
dzień, nieustannej radości
i spokoju w sercu. Niech
Gwiazda Betlejemską pro-
wadzi Was najpiękniejszą
drogą do Pana, a Jezus Ma-
lusienki błogosławi i obficie
obdarza swoimi darami.

Szczęść Boże!
*Apostolat „Margaretka”
ze Smorgoni*

**Czcigodnemu Księdzu
Wiktorowi Myślukowi**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku życzymy
mocnego zdrowia, obfitych
łask Ducha Świętego. Niech
Bóg ma Ciebie w swojej
opiece przez całe życie i
broni od wszelkiego zła.
Niech pokój i radość
na zawsze zagospodaruje
w sercu, uśmiech nigdy
nie znikną z twarzy, a obok
zawsze będą życzliwi ludzie.

Szczęść Boże!
Parafianie ze w. Szembielowce

**Czcigodnemu Księdzu
Janowi Rejszelowi**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku przesyłamy
najserdeczniejsze życzenia:
mnóstwo łask Bożych, po-
myślności w pracy duszpa-
sterskiej, wielu życzliwych
ludzi obok oraz nieustanne-
go głoszenia Słowa Bożego
na niwie Pańskiej.
Wesołych Świąt!

*Wierni ze wsi Skiersie,
Wielkie Sioło i Zieniuki*

**Czcigodnym Księżom
Janowi Radziukowi,
Tadeuszowi
Krysztopikowi,
Pawłowi Zwierzyńskiemu
i Pawłowi Urbanowi**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku życzymy,
aby narodzone Boże Dziecię
błogosławiło i darzyło swo-
imi łaskami. Życzymy zdro-
wia na długie lata i obfitych
darów Ducha Świętego.
Niech Matka Najświętsza
opiekuje się Wami na każdy
dzień życia. Szczęść Boże!

*Wierni z parafii
św. Józefa w Grodnie*

**Czcigodnemu Ojcu
Jerzemu Sakowiczowi
i Diakonowi Anufremu
Alchowikowi**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku składamy
szczerze życzenia, połączone
z modlitwą: zdrowia, siły,
wytrwałości, mądrości.
Niech nowonarodzony Zba-
wiciel, który zysła światu
spokój, obficie obdarzy Was
swoimi łaskami: miłością,
nadzieją i pogodą ducha.
A Matka Boża niech zawsze
Wami się opiekuje.
Szczęść Boże!

*Z modlitwą i wdzięcznością,
parafianie z Korelicz i Woronicy*

**Czcigodnym Księdzu
Zdzisławowi Wederowi i
Siostrze Marii Stasiewicz**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku składamy
moc serdecznych życzeń:
zdrowia, pomyślności, siły,
radości, opieki Matki Bożej
i wszelkich darów Ducha
Świętego. Niech nowona-
rodzony Jezus obdarzy Was
szczęściem i błogosławień-
stwem. Wesołych Świąt!

*Alicja i Witalij Woronowie
ze Smorgoni*

**Czcigodnemu Księdzu
Olegowi Dulowi**
życzymy radosnych i
pogodnych świąt Bożego
Narodzenia, wielu szczęś-
liwych chwil oraz wszelkiej
pomyślności w Nowym
Roku. Niech dobry Bóg
czuwa nad Tobą i ma w swej
opiece, a Matka Boża otula
płaszczem macierzyńskiej
dobroci. Szczęść Boże!

*Kółko Różańcowe oraz parafianie
z kościoła św. Stanisława Kostki
w Wołkowysku*

**Czcigodnym
Ojcom Proboszczowi
Witoldowi Petelczycowi,
Aleksandrowi
Machnacowski,
Witalemu Sierko,
Janowi Osipowiczowi
i Witalemu Słuce**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku składamy
serdeczne życzenia. Niech
Dzieciątko Jezus błogosławi
Wam w pracy kapłańskiej,
obdarza mocą i męstwem, a
Matka Boża rozjaśnia drogę
życiową i zawsze trwa
w swej opiece. Dziękuj-
my za troskę o wiernych,
uwagę, cierpliwość i mądre
pouczania. Bóg zapłać!

*Z modlitwą i miłością, parafianie
i Kółko Biblijne z parafii
św. Teresy z Avila w Szczuczynie*

**Czcigodnemu
Księdzu Proboszczowi
Witalemu Czurganowi**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku życzymy
mocnego zdrowia, długich
lat życia, spełnienia mar-
zeń, spokojnych dni
w posłudze duszpasterskiej.
Niech każda chwila będzie
błogosławiona, radosna i
szczęśliwa. Niech dobry Bóg
oświeca swoimi łaskami
Twoją ziemską drogę, a
Matka Najświętsza otula
płaszczem macierzyńskiej
miłości i zawsze ma Księdza
w swojej opiece.

*Z modlitwą i wdzięcznością, Kółko
Różańcowe NMP Częstochowskiej
oraz parafianie z Juraciszek*

**Czcigodnym
Księżom Proboszczowi
Janowi Etelowi,
Edwardowi Sinkiewiczowi,
Aleksandrowi Fiedotowowi**
z okazji nadchodzących

świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku składamy
serdeczne życzenia. Niech
nowonarodzony Jezus
obficie wynagrodzi Was
swoimi łaskami, mocnym
zdrowiem i pogodą ducha.
Niech Najświętsza Maryja
Panna nieustannie opie-
kuje się Wami na drodze
kapłańskiej, a Duch Święty
opromienia swym światłem.
Dziękujemy za Słowo Boże,
dobre serce i modlitwę.

*Z szacunkiem, Legion Maryi
i grupa modlitewna Dobrego
Pasterza z parafii Miłosierdzia
Bożego w Grodnie*

**Czcigodnym Księżom
Proboszczowi Witoldowi
Łozowickiemu, Pawłowi
Romanowskiemu,
Andrzejowi Radziejewiczowi,
Janowi Romanowskiemu,
Pawłowi Białonosowi**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku życzymy dużo
łask od nowonarodzonego
Dzieciątka Jezus, zdrowia
i pomyślności, obfitych
darów Ducha Świętego
na każdy dzień życia, opieki
Najświętszej Maryi Panny.
Niech noc Betlejemską
napęli serce pokojem i
radością, a Boża moc to-
warzyszy Wam przez całe
życie. Szczęść Boże!

*Kółko Różańcowe, członkowie
Apostolskiego Dzieła Pomocy
dla Czystości oraz wdzięczni
parafianie z Radunia*

**Czcigodnym Księżom
Witalemu Sidorce,
Mikołajowi
Cichonowiczowi
i Andrzejowi
Radziejewiczowi**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
składamy serdeczne
życzenia. Niech ta wielka
tajemnica miłości jeszcze
więcej złączy Was
z Jezusem, napęli nadzie-
ją, przyniesie dużo radości
i światła w życiu. Życzymy
Bożego błogosławieństwa i
nieustannej pomocy
Najświętszej Maryi Panny
na każdy dzień
nadchodzącego roku.

Duszpasterstwo Służby Zdrowia

**Czcigodnemu
Księdzu Proboszczowi
Janowi Kuczyńskiemu**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku z całego
serca życzymy błogosła-
wieństwa od Pana, nie-
ustannej opieki Matki Bożej
Kongregackiej na każdy
dzień nadchodzącego roku.
Niech tajemnica Bożego
Narodzenia napęli Cię na-
dzieją i radością, wzbogaci
miłością, wzmocni wiarę,
a Gwiazda Betlejemską
rozjaśni drogę do Pana.

*Grupa modlitewna
MB Kongregackiej*

**Czcigodnemu Księdzu
Pawłowi Stwołowi**
z okazji zbliżających się
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku składamy
serdeczne życzenia. Zdro-
wia, lepszego jutra, spokoju
wewnętrznego, prawdzi-
wych przyjaźni, ludzkiej
życzliwości, więcej odwagi
w wypowiadaniu własnego
zdania i bycia sobą. Niech
Gwiazda Betlejemską
rozjaśnia drogę. Ciepłych i
radosnych Świąt oraz
Bożego błogosławieństwa
w Nowym 2017 Roku!

*Kółko Żywego Różańca
MB Królowej Pokoju i
MB Kongregackiej,
parafia Repla*

**Czcigodnym Ojcom
Marianowi Chamieni
i Piotrowi Wiszniewskiemu**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku życzymy
zdrowia, radości, siły
na każdy dzień posługi
kapłańskiej, ludzkiej życz-
liwości, błogosławieństwa
od Dzieciątka Jezus i opieki
Świętej Rodziny. Niech
Miłosierny Pan Bóg oświeca
życie kapłańskie i
czuwa nad Wami.

Parafianie z Szydłowic

**Czcigodnemu Księdzu
Pawłowi Pawlukiewiczowi**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku życzymy,
aby radość z przyjścia
na świat Jezusa Chrystusa
przepełniała życie. Dobrego
zdrowia, energii dla re-
alizacji wszystkich planów
i zamiarów, zadowolenia
z posługi duszpasterskiej.
Niech Matka Najświętsza
zawsze Ci towarzyszy,
otacza macierzyńską mi-
łością, łagodzi wszelkie
trwogi i ból. Malutki Jezus
niech trzyma przy swoim
sercu i obdarza błogosła-
wieństwem i wszelkimi
potrzebnymi łaskami, a
Duch Święty zawsze będzie
szczodry na swe dary.
Bądź światłem dla wier-
nych! Dziękujemy
za szacunek i cierpliwość,
a Panu Bogu za to, że
posłał nam Ciebie.

*Parafianie z kościoła
św. św. Piotra i Pawła Apostołów
w Grauzyszkach*

**Czcigodnemu Księdzu
Wiktorowi Subielowi**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku składamy
szczerze życzenia połączo-
ne z modlitwą: mocnego
zdrowia, siły i nadziei. Niech
Dzieciątko Jezus obdarzy
Cię łaskami i błogosławień-
stwem, Matka Boża otoczy
płaszczem macierzyńskiej
opieki, a Duch Święty
hojnie obdarzy swoimi
łaskami. Błagamy Boga, by
promienie Jego miłosierdzia
rozjaśniali Twą
kapłańską drogę.

*Z modlitwą, wdzięczni parafianie
z kościoła Narodzenia NMP
w Trabach*

**Czcigodnym Księżom
Janowi Sarele
i Leonowi Liszykowi**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku składamy
serdeczne życzenia. Niech
nowonarodzony Jezus
zawsze króluje w sercu,
dodając siły w służbie Bogu
i ludziom. Niech zdrowie,
radość, pokój, miłość i
życzliwość ludzka zawsze
Wam towarzyszą, a Matka
Miłosierdzia otacza swą
opieką i strzeże od zła.

*Parafianie ze w. Gledniewice,
Józefa i Jadwiga*

**Czcigodnemu Księdzu
Antoniemu
Kozłowskiemu**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku składam
serdeczne życzenia zdrowia,
siły, cierpliwości, nieustan-
nej nadziei, niegasnącego
zapału w pracy i szczodrych
łask od Dzieciątka Jezus.
Niech Twoja posługa przynosi
obfity plon i jednoczy ludzi
w jednej owczarni
Chrystusowej.

Zdzisław ze Smorgoni

**Czcigodnym Księżom
Proboszczowi
Olegowi Żurawskiemu,
Olegowi Korolowowi,
Aleksandrowi
Pietrowiczowi,
Klerykowi
Jerzemu Paszkowcowi,
Siostrze
Irenie Barcewicz,
Weronice Bliżniuk,
Darii Jewtuchowskiej
i Weronice Ogar**

z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku składamy
serdeczne życzenia. Niech
zdrowie będzie mocne, ra-
dość nieustanna, marzenia
i plany się realizują, a obok
zawsze będą życzliwi ludzie.
Niech pokój jak Gwiazda
Betlejemską zajaśnieje
w sercu i wypełni dobrocią.
Niech Matka Boża otacza
Was swą miłością i opieką, a
Dzieciątko Jezus błogosławi
i obficie wynagrodzi
swoimi łaskami.

*Młodzież, dzieci, ministranci,
zakrystian Zdzisław, wdzięczni
parafianie ze Smorgoni*

**Czcigodnemu Księdzu
Lucjanowi
Dąbrowskiemu**

z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku z całego serca
życzymy mocnego zdrowia
na długie lata życia, pogody
ducha, radości i niegasną-
cego zapału w sercu. Niech
Jezus Chrystus, którego co-
dziennie trzymasz w swych
kapłańskich rękach, błogo-
sławi każdy Twój dzień,
Matka Boża Boruńska ota-
cza swą miłością i opieką, a
Duch Święty pomaga godnie
pełnić posługę. Dziękujemy
za szczerą modlitwę, przy-
kład pobożności i troskę
o świątynię i parafian.

Wierni z parafii Boruny

**Czcigodnym Księżom
Proboszczowi
Dymitrowi Nieścierowowi,
Jerzemu Martinowiczowi,
Wiktorowi Sawickiemu**
z okazji nadchodzących
świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku życzymy
zdrowia, radosnych dni,
ludzkiej życzliwości. Niech
Dzieciątko Jezus błogosławi
i obdarza swoimi darami,
Matka Najświętsza opiekuje
się, a Gwiazda Betlejemską
oświeca drogę kapłańską.

*Kółko Różańcowe i
wierni ze w. Wincuki*

**Czcigodnemu Księdzu
Jerzemu Powajbie**
z okazji Urodzin z całego
serca składamy szczerze
życzenia, wyrazy wdzięcz-
ności, szacunku i uznania.
Życzymy zdrowia, pogody
ducha, darów Chrystusa,
opieki Matki Bożej. Niech
Pan Bóg codziennie dodaje
siły, optymizmu i nadziei, a
Anioł Stróż zawsze strzeże.

Rodzina Kościuszko

Krewnym i bliskim
**śp. Księdza
Ludwika
Staniszewskiego**
składamy wyrazy
szczerzego współczucia
i żalu. Jednoczymy się
z Wami w modlitwie
o spójność jego duszy.

Parafianie z Hniezna

• ciąg dalszy życzeń w
następnym numerze

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i łączenia życzeń